

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

216 szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi szeptember 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havanként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Az újból feltalált spanyolviaszk

Benes ur, a cseh külügyminiszter, — az európai politikusok közül századiknak, — feltalálta a spanyolviaszkat.

Ugyanis a cseh külügyminiszter expozé tartott a csehszlovákiai export katasztrófájáról és a gazdasági válságról. A rendes formula a hasonló expozéok során az, hogy a miniszter hivatkozik a nemzetközi gazdasági válságra, a többi államok elzárkózására a pénz elérték telenedésére, a kölcsönös bizalmatlanságra, a hitelkriszisére és a többi hasonló jelenségekre. S a végén leszögezi, hogy a kormány megtett ugyan mindent, ami tehető és lehető, de ezután erején felül álló tényekkel került szembe.

Benes őszinte volt.

Nem ment el Argentínába, hogy onnan hozzon szempontokat a cseh válság megmagyarázására. Nem reptelt el Japánba, hogy a tokiói krízissel enyhítse a cseh inséget. Nem hívta hozott a londoni konferenciára, hogy annak sikertelensége legyen enyhítő körülmény a cseh kormány tehetetlenségével kapcsolatban.

Nálunk, ha egy szakminiszter expozé tart, akkor a kislelusi éhséget legalább is New Yorkot vádolja.

Benes nem szidalmazta a külföldet és nemolta a felelősséget a régi kormányokra. Hanem azt mondotta, hogy: „A hiba bennünk van!”

Vagyis a cseh kormányban, amelynek ő is tagja.

S meg is magyarázta, hogy mi volt ez a hiba. Az, hogy a kormány engedett az agráriusok befolyásának, érdekeinek, követeléseinek. Engedett és a külföldi gabona előtt lezárta a sorompókat csak azért, hogy a belföldi termést minél drágább áron lehessen értékesíteni.

Mi lett ennek a sorompólezárásnak a következménye?

Az, hogy azok a mezőgazdasági államok, — köztük Románia is, — amelyek tisztában vannak azzal, hogy Csehszlovákia agrárba hozatalra szorul és így természetesen egy részét át tudná venni, amint az az elmúlt esztendőben is történt, a lezárásra lezárással feleltek. Ha neked nem kell az én gabonám, nekem se kell a te ipari terméked.

Igy jutott aztán az eminensen ipari Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege zsákcúba.

Eddig tartott Benes őszintesége. S ezután következett a spanyolviaszk.

Ugyanis a cseh külügyminiszter nagybőlösen azt a következtetést vonta le a fenti felől és beismerésből, hogy a lezárt sorompókat meg kell nyitni. Csehország vegyen gabonát az agrárállamoktól, a mezőgazdasági országok pedig vegyenek ipari cikket Prágától. Jól jár egyik is, másik is.

Jaj, de régi-régi bölcsesség, külügyminiszter ur!

Hiszen a nemzetközi vámfalaknak Benes által meghirdetett lerontásáról álmodozik Európában s világszerte, már hosszú évek óta, minden józan ember.

Erről beszélünk 10 éve: Le a vámhatárokat! Nagyobb egységeket kérünk!

Ezért született meg a különböző konferenciák, a Páneurópa-terv és a többi tervek.

Sőt mi több, már Kossuth is látta az új területiális elhelyezkedés szükségességét és ezért harcolt a Duna-konföderációs gondolatért.

Nem feltalálni kell a sorompók ledöntését, hanem beszélni kell róla, nem szükséges ezt a hibát felismerni, hanem tenni kell!

Benes látja a hibát, ereje van bevallani, elismeri, hogy ráfizet.

De az éj szerelmére, akkor minek a sok magyarázkodás? Minek a luzavona esztendőn át?

Nyissák meg már egyszer azokat a határokat!

Mert ha még sokat prédikálnak arról a spanyolviaszkról, felfordulunk mindnyájan...

Titulescu belenyúl a bel-politikai darázsfészekbe

A kormány azelőtt fenyeget, hogy a parlament elé tárja: ki, mikor és mennyi pénzt kapott a Skoda-ügyben

Maniu és Vajda békülni akarnak

Bukarest, szeptember 21

A Maniu—Vajda páros pillanatnyilag elcsendesedett. Állítólag békétárgyalások folynak a szembenálló felek között. Hírek szerint a békét úgy Vajda, mint Maniu szánja. Ennek a békének bekegyezésnek az oka a liberálisok erőyes fellépése lenne: egymás között — mondják a kételkedő elmék — marakodhatnak a kormánypárt vezetők a hatalomért. De ha a viselkedés gyümölcseit egy kívülálló harmadik akarja leszűretetni, akkor hamar összeállnak és kiverik a portáról a hivataln vendéget.

Pillanatnyilag tehát szélcsend van. De a láthatár tele van komor viharfelhőkkel.

Mirto és a Skoda-ügy

A politikai események pillanatnyi elnyugvása természetesen nem jelenti azt, hogy a közélet izgalommentes lenne.

Mindenekelőtt újból fellángolt a Skoda-ügy. A friss izgalmakat Mirto egyik nyilatkozata okozta. A közlekedésügyi miniszter ugyanis leszögezte a sajtó munkatársai előtt, hogy

Seletzki, a Skoda-üzem öt esztendei súlyos börtönre ítélt bukaresti főmegbízottja súlyos milliókat osztogatott szét előkelő férfiak között.

Az összegekről a kormánynak adatszert tudomása van. Valamint bírtokában van az a lista is, amely a megvesztegetettek neveit tartalmazza. A kormány nem csinál titkot az ügyből s a neveket a parlamentben fel is fogja olvasni.

Furcsa, sőt elképpesztő nyilatkozat!

Mindenekelőtt felmerül az a kérdés, hogy ha a kormány tudja, kik azok, akik megvesztegetési pénzeket fogadtak el, a kik elárulták az állami érdekeket s akik az érvényben levő törvényeket ilymódon lábbal tiporták, akkor miért nem hallunk egyetlen letartóztatásról sem?

Ha meg vannak az adatok és meg van-

Először is közeleg a parlament megnyitása. Hogyan fogja állani a kormány az ellenzék ostromát, a Skoda-ügyben várható féktelen botrányokat és leleplezéseket és saját, belső oppozíciójának rosszindulatát?

Mi történik, ha Maniu megjelenik a képviselőházban és hangot ad saját álláspontjának?

Elképzelhető-e, hogy Vajda és kormánya Maniu ellenében is megkapják a bizalmi többséget?

Sőtét kilátások, amelyek mindössze egyetlen kívánsággal kecsegtetnek: a kormány távozásának lehetőségével.

nak bűnösök, akkor hol van az igazságszolgáltatás?

S ha már a kormány eltekint a törvényes eljárás eszközeitől, — ami már önmagában véve is törvénytörés — akkor miért publikálja a listát csak a parlament megnyitása után?

Miért nem közlik azonnal a neveket?

Érthetetlen, megmagyarázhatatlan halogatás. Nem lehet csodálkozni, hogy az ellenzéki sajtó, élén az Universallal, sőtét dolgokat szimatol e késedelem mögött.

Bizonyos az, hogy a dolog nem tiszta. Emberek akadtak, akik bűnös milliókat kaptak. Akik eladták a hadsereg érdekeit, melyek pedig — Vajda maga mondotta — a legszentebbek a kormány számára is. A kabinet ismeri a neveket, rendelkezik a bizonyítékokkal.

És mégis hallgat.

Ez a helyzet, igaza van az Universallnak, türethetetlen!

Ezt az ügyet nem lehet, nem szabad politikumra felhasználni.

Gyerünk hát a listával, mert ha sokáig húzódik az ügy, a kormány, ahelyett, hogy másokat leplezne le, önmagát fogja leleplezni.

belügyi politika helyett, amire márcsak a nyugaton eldőlt döntések miatt is szükség volna, akkor megérthető, hogy

Titulescu nem maradhat többé közönyös, hanem elkedvetlenedő belenyúl a belpolitika darázsfészekbe.

Bukarestben most minden szem Titulescut figyeli. Kit ejt el és kit emel fel a külügyminiszter rosszkedve?

Lehet, hogy amit az egész ország luába kövétel és akar, azt ennek a kivételes férfinak egyetlen kézmozdulata elintézi.

A kisántant konferenciájának előkészítése

Titulescu külügyminiszter és Savel Radulescu külügyi államtitkár kedden este Színajából Bukarestbe érkeztek.

Jólétesült körök leszögezik, hogy a kisántant vasárnapi konferenciájának jelentőségét nagyban emelik a Magyarország és Németország részéről oly váratlanul beindított diplomáciai akciók, különösen ami Középeurópa gazdasági ujjaépítését és a dunamenti államok megszervezését illeti.

Valószínű, hogy a színajai konferencia véglegesen dönteni fog a kisántant legfőbb gazdasági tanácsa felállításának kérdésében. Megtárgyalják a három állam közötti árucse-reforgalom fellendítésének ügyét is.

A belügyminiszterek a konferencia alkalmát arra is fel akarják használni, hogy tüntetőleg kinyilvánítsák a kisántant államok egységét a napirenden levő nemzetközi problémákkal kapcsolatban.

Benes cseh külügyminiszter szeptember 24-én érkezik meg Színajába. Miután Benesnek, mint a kisántant megbízottjának, részt kell vennie a Népszövetség tanácsülésén valószínűtlen, hogy a cseh külügyminiszter jelen lesz a Polcs-kastély építésénél 27-én megtartandó 50 éves jubileumi ünnepségen. Benes nyilván már 26-án elhagyja Színaját.

A külföldi hitelezők és Románia

Ami a külföldi hitelezőkkel folyamatban levő párisi vitákat illeti, a helyzet nem változott. Ugy a kormány, mint a hitelezők ragaszkodnak eredetileg elfoglalt pozíciójukhoz.

Ez a helyzet azonban legfeljebb szeptember 25-ig tarthat. Ha eddig az időpontig a hitelezők nem hajlandók engedékenységre és tartják magukat eddigi merev álláspontjukhoz, akkor

a román kormány véglegesen megszakítja a tárgyalásokat és az összes európai főúrookban deklarációt tesz közli.

Titulescu rosszkedvű

A belpolitika másik nagy problémája: Titulescu.

Nyugaton most dől el az európai kontinens jövőjének óriási kérdése. Ez, természetesen, elsősorban érdekli Romániát is. Nemcsak a lefegyverzésről van szó, arról, hogy háború következik-e, vagy pedig a békét meg fogják-e hosszabbítani? Hanem most határoznak Középeurópa, a Dunamenti államoknak gazdasági megszervezéséről is. Ama életfeltételekről, amelyek ez államok sorsát irányítani fog-

ják.

Románia részéről ez a külpolitikai helyzet a legnagyobb figyelmet, a legteljesebb egységet, a legkifogástalanabb megfontolást igényli.

Titulescu nem pártember és nem belpolitikus. A belpolitikai kérdésektől mindig szigorúan elzárkózott. De amikor a román közéletet a személyi ellenségeskedések, belső pártharcok, a hatalomért való szörnyű és elkeseredett hadakozások marcangolják azét a leggyengécskébb pénzügyi és

hogy a tranzfert a legnagyobb kényszerűségtől hajtva függesztette fel s így felelősség nem terheli.

A deklaráció leszögezi azt is, hogy Románia a hitelezőknek nem fizethet többet, mint amennyit 1933 februárjában ígért. Ezt az összeget a román kormány is lehetővé helyezi s azonnal átutalja külföldre, amint — export után — devizához jut.

A kormány gazdasági bizottságának ülése

Kedden délután a kormány legfőbb gazdasági bizottsága Madgearu pénzügyminiszter elnöklétével gyűlést tartott, amelyen a kormánynak hét tagja vett részt.

Először Gafencu kereskedelmi államtitkár ismertette az újabb megkötött kereskedelmi egyezményeket, így a román— lengyel egyezményt, a Magyarországgal és Belgiummal létrejött kompenzációs megállapodást és a Görögországgal kötött rendkívüli megállapodást.

A gazdasági bizottság elhatározta, hogy mindez egyezményeket életbelépteti s gazdasági tárgyalásokat kezd Spanyolországgal, Csehszlovákiával és Ausztriával.

Végül a kontingentálás és a munkanélküliség problémáit vitatták meg.

Maniu és Titulescu

A bukaresti lapok híradása szerint találkoznak fognak. A találkozó valószínűleg Bukarestben történik meg.

Manoilescu

volt miniszter, a Nemzeti Bank leépített kormányzója új párt összehozásán fáradozik. A párt fascista-kooperatista irányzatú lenne. A Tempo híradása szerint Manoilescu a tervbe vett párt alapszabályait már nyomdába is adta.

Időszertű párt: vannak alapszabályai, van elnöke, csak tömegei nincsenek.

Manoilescu egyébként, hírek szerint, Czúzával és Codreanuval folytat tárgyalásokat.

Temesváron lop és rabol a nyomor

Temesvár, szeptember 21

Temesváron az ősznek, illetőleg a hidegebb időnek a beálltát az utóbbi években sorozatos rablási kísérletek jelzik. Az elkeseredett munkanélküliek, egyéb lehetőség hiányában, törvénytelen eszközökkel igyekeznek az időjárás zordságát lebírni.

Szerdára virradó éjszaka Golub Káim vasutas a Temesvár-józsefvárosi pályaudvaron teljesített szolgálatot. Amikor dolgvégeztével a Mahalában levő lakása felé tartott,

három ismeretlen fiatalember megtámadta és agyba-főbe verte, úgy, hogy reggel eszméletlenül, vérbefagyva találták meg.

Télikabátja és 1000 lejt tartalmazó pénztárcája eltűnt. Golubot kórházba szállították. Állapota életveszélyes.

Ugyancsak szerdára virradó éjszaka rablótámadás történt a Gyárvárosban is. Egy Radu Miklós nevű zenész megtámadta a munkából hazasiető Muntean Teréz munkásszonyt, akitől pénzt követelt. Az asszony sikoltozva menekült. Hamarosan rendőr került elő, aki üzőbe vette Radut, aki futni kezdett, majd visszafordult és nekitámadt a rendőrnek. A támadót nehezen lehetett csak megfékezni. — Nyomora csábította a támadásra.

A rendőrség letartóztatta Jahol József 30 éves gyárimunkást, aki juhász Róza gyárvárosi lakásáról 2400 lejt ellopt. Jahol végtelen nyomorával védekezik. Az idegen pénzhez azért nyúlt hozzá, mert éhezett.

Renoiu kapitány a felelősségi bíróság előtt

Bukarest, szeptember 21

Renoiu kapitány felelősségi perét szerdán kezdte tárgyalni a bukaresti hadbíró. Ismeretes, hogy a kapitányt, akit azzal vádoltak, hogy Magyarország javára kémkedett, a temesvári hadbíró 20 évi kényszermunkára ítélte.

Vita a dobostorta körül...

Megfordult az utirány: Magyarország Párisban, Csehország Rómában tárgyal

Kánya szerint Franciaország megértést mutat Magyarország felé

Miért nem akar Titulescu Rómába menni?

Budapest, szeptember 21.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter kedden este hazaérkezett Budapestre. Vona a Keleti pályaudvarra szaladt be, ahol már várta a magyar kormány nevében Khuen-Héderváry Sándor gróf, Kánya állandó helyettese.

A magyar kormány képviselőjén kívül azonban más is várta Kányát. Ott volt az államháson De Vienne budapesti francia követ.

Külön jellemző érdekessége volt a fogadtatásnak, hogy a vasúti kocsiból kilépő Kányát nem Khuen-Héderváry üdvözölte először, hanem a francia követ.

akivel Kánya néhány pernyi meleg beszélgetést folytatott. A francia kormány tehát még az elutazás után is, Budapesten is hangsúlyozni kívánta, hogy mennyire szívesen vette a magyar külügyminiszter párisi látogatását és Magyarország közeledését Franciaországhoz.

Franciaország kitar a kisanant mellett, de megértést mutat Magyarország felé is

— Általánosságban azt jelenthetem ki, — mondotta Kánya a budapesti újságíróknak, — hogy Párisban a legkedvezőbb benyomásokat szereztem. Magától értetődő, hogy Franciaország, mint a kisanant államok szövetsége, elsősorban ezeknek az államoknak az érdekeit tartja szem előtt, azonban azt is elmondhatom, hogy a francia kormány nagy megértést mutat a magyar állásponttal szemben is.

— Egyébként pedig úgy a francia miniszterelnök, mint a külügyminiszter igen nagy érdeklődést tanúsítanak a Dunamedence gazdasági életének újjászervezése iránt. Franciaország szeretné ezt a kérdést mielőbb rendezni s ezért szívesen veszi a tárgyalásokat, a melyekből kihámozhatja a lehetőségeket.

— Én ezzel a kérdéssel kapcsolatban kifejtettem a magyar kormány álláspontját. Azt hiszem, sikerült bebizonyítanom, hogy Magyarország nem áll újfában a természetes gazdasági élet helyreállításának s a kérdés rendezése most már csak a kisanant kellő megértésétől függ.

Kánya nyilatkozata, bár a részletekre nem tér ki, eléggé megvilágítja azt, hogy Párisban miről és miért folyt a tanácskozás.

Kánya utközből kiszállt Bécsben

Bécsi jelentés: Kánya magyar külügyminiszter Párisból hazafelé tartva, kiszállt Bécsben és hosszas tanácskozást folytatott Nelly Jenő bécsi magyar követtel. A magyar külügyminiszter valószínűleg párisi tanácskozásai nyomán

új utasításokkal látta el a bécsi magyar követet, ami arra mutat, hogy Párisban az osztrák kérdéssel is volt szó, bár erről Kánya budapesti nyilatkozata semmit sem mond.

Bécsi jelentés adja hírül azt is, hogy Stockinger osztrák szövetségi kereskedelmi miniszter hétfőn újra felvette a tárgyalásokat Fabinyi Tihamér magyar földművelésügyi miniszterrel. A tanácskozások után Fabinyi Stockingernél vacsorázott, majd együtt az Operába mentek.

Benes Rómába utazik

A prágai Narodny Listi közli azt a hírt, hogy Benes a genfi tanácskozások befejezése után nyomban Rómába megy, ahol fontos tanácskozásai lesznek Mussolinivel.

Mindenesetre érdekes, hogy amikor a magyar külügyminiszter Párisban tanácskozik, a csehszlovák külügyminiszter Rómában tesz látogatást.

Fek között a tanácskozások között az összefüggés ugyanis szinte kétségtelen. Valószínűleg arról van szó, hogy amíg Magyarországot a kisanant szövetségesének fővárosában „puhítják” barátságosan, addig Magyarországot bárántja, Mussolini, viszont a kisanant államok külügyminisztereit veszi „kezelés” alá. Az ellenléteket enyhítésére mindenesetre ez a legcélszerűbb módszer.

Benes genfi útja előtt a kormány külügyi bizottságában expozé tartott, amelyben kiemelte, hogy

az általános politikai helyzet Európában nagyon megjavult, mióta az olasz—francia közeledés befejezett ténynek vehető.

Ebből a nyilatkozatból is az tűnik ki, hogy Franciaország és Olaszország egyetértésben járnak el a Dunamedence problémájának

Égre nyilatkozott Kánya

...antattuk, hogy a Párisban lefolyt magyar—francia tárgyalásokról nem adtak ki hivatalos tájékoztatót s így pontosan még ma sem lehet tudni, hogy a magyar külügyminiszter miről és milyen eredményekkel tárgyalt részben a francia miniszterelnökkel, részben a francia külügyminiszterrel.

Kányát, amikor a párisi pályaudvaron vonatra ült, hogy hazautazzék, a francia újságírók egész serege leste. Hiábavaló volt azonban a sajtó kíváncsiságát felvonulása, mert Párisban Kánya egyáltalában nem nyilatkozott.

És nem nyilatkozott a tárgyalások érdemi részéről a francia külügyminisztérium sem. Ilyen körülmények között nagy érdeklődésre tarthat számot, hogy Kánya a budapesti sajtó megjelent képviselőinek fogadtatása után nyomban nyilatkozott és párisi tárgyalásairól eléggé tájékoztató felvilágosításokkal szolgált.

ügyében és közösen igyekeznek feltárni azokat a lehetőségeket, amelyekre az új dunamedencei gazdasági rendszert fel lehetne építeni.

Valahogyan tehát úgy fest a dolog, hogy Mussolini a kisanant államokat, a francia kor-

Tavaly: 15634, az idén: 5931 darab marhát exportáltunk hét hónap alatt

Most az olasz marhakivitel fellendülése valószínű

Bukarest, szeptember 21

A statisztikai adatok szerint Románia állat és huskivitele az év első két hónapjában erősen visszaesett. Ebben az időszakban összesen 5931 darab szarvasmarhát, 69.075 drb. sertést, 50 drb. lovat és 1.349.026 kg. friss húst exportált. A múlt év hasonló időszakában az állat- és huskivitel a következő volt: 15.634 drb. szarvasmarha, 106.342 drb. sertés, 13.260 juh és 1.130.325 kg. hus.

Órára működő pokolgép a Bukarest—budapesti személyvonat alatt

Biharpüspöki, szeptember 21

Biharpüspökiben a hatóságok titokzatos és szerencsére még idejében megakadályozott bombamerénylet rejtélyének tisztázására indítottak nyomozást.

A Magyarországról érkező és a Magyarországra áthaladó vonatokat Biharpüspökiben rendszerint gondosan átvizsgálják. Tegnap, amikor a 452 sz. személyvonat megérkezett Magyarország felől, a vonat szerelvényét szokás szerint gondos vizsgálatnak vetették alá. A vizsgálat ezután meglepő és megdöbbentő eredménnyel végződött.

Az egyik személykocsi alatt bombát találtak, amelyet azok, akik odahelyezték, sárral kentek be, hogy nehezebben legyen felismerhető.

mány pedig Magyarországot és Ausztriát akarja engedékenységre bírni.

Titulescu megpaprikázta a közeledést

Csak most derül ki, hogy a hazatérő Titulescu külügyminiszter, akinek rendes szokása lesz, hogy a budapesti pályaudvaron nyilatkozatokat adjon, ezúttal is megtette ezt és kissé meg is paprikázta a közeledési hangulatot.

Titulescu legfrissebb budapesti nyilatkozatából a román lapok is csak kis részleteket közölnek s azokat sem eléggé világosan. A magyarországi lapok feleletéből azonban azt tűnik ki, hogy Titulescu megengedett magának bizonyos gunyolódást, különösen akkor, amikor cáfolta állítólagos római útját.

— Nem megyek Rómába, — mondotta Titulescu, — mert nem akarok harmadik réteg lenni abban a dobostortában, ami ott készül. A dobostorta ugyanis réteges. Két réteg már megvan belőle. Az első Gömbös, a második Dollfuss. Én nem akarok a harmadik lenni.

Ismételjük, Titulescu nyilatkozatát nem lehet tisztán kiemelni a román lapokból sem. A Budapesti Hírlap vezércikke azonban, amely válasz Titulescunak, megenged bizonyos következtetéseket.

A Budapesti Hírlap többek között azt írja, hogy teljesen érthető Titulescu kifogása Gömbös magyar miniszterelnök gyakori külföldi utazgatása miatt. Eddig ugyanis Titulescu és Benes minden versenytárs nélkül dolgoztak Európában. Oda mentek, ahová akartak és minden ellenérzés nélkül gyakorolták a maguk egyoldalú propagandáját. Most aztán rivalást kaptak s ez fáj nekik.

„Ami pedig a dobostortát illeti, — folytatja a lap, — guszpuszta dolog ez a csemege. Van, aki szereti, van, aki nem, annyi azonban bizonyos, hogy a dobostorta emészthető nyálank, nem úgy, mint a kisanant főzete, amelybe belepusztul Európa.”

Ez a Titulescu-nyilatkozat és az arra adott meglehetősen éles válasz, sajnos, nem nagyon segíti elő a közeledést.

Ezt a nagy visszaesést egyrészt az importáló államok kontingensrendszerével, másrészt a jugoszláviai tranzit és a csehszlovák bevitel megszűnésével magyarázzák.

Mint hogy a jugoszláv kormány most feloldotta a tranzit tilalmát,

a román állatexportőrök nagyban reménykednek, hogy az olasz kivitel a közeljövőben fellendül.

Az elég kezdetleges szerkezetű, de igen erős robbanóanyaggal megtöltött pokolgép gyújtószerkezetét úgy állították be, hogy egy meghatározott időre robbanjon.

Mielőtt azonban borzalmas feladatát elvégezhette volna, megtalálták és idejében lecszerelték. A merénylők eddig teljesen ismeretlen céllal, de mindenesetre liúgószándékkal helyezték el.

A csendőrség széleskörű nyomozást indított a bombamerénylet előkészítésétől után s állítólag már sikerült is olyan nyomokat találni, amelyek a merénylők elfogásához vezetnek.

Biharpüspökiben több házkutatást is végeztek a csendőrök, de azok eredménye egyelőre ismeretlen.

Eden nélkül nem megy a leszerelési tanácskozás

Páris, szeptember 21.

A leszerelési konferencia előkészítésére összehívott nemzetközi értekezlet, amelyben azonban egyelőre csak Anglia, Franciaország és Amerika kiküldöttjei vesznek részt, egyelőre elakadt. Kedden nem volt semmi tanácskozás és szerda délelőtt sem kezdődtek el, illetve folytatódtak a megbeszélések.

Hivatalosan a tanácskozások megszakadását azzal magyarázzák, hogy Eden angol külügyi államtitkárnak vissza kellett utaznia Londonba és azután Beck lengyel külügyminiszter érkezése is esedékes. Ez az indoklás azonban nem igen állhatja meg a helyét. Eden helyett Párisban van Henderson, Beck pedig távolról sem olyan jelentős figura, hogy miattja várni kellene a tanácskozások folytatását. Az első tárgyalási napon sem volt ott Beck. Ellenben ott volt Anglia képviselőjében Eden, aki igen mereven elleneszkült a francia javaslatoknak.

Ez lehet a magyarázata a tanácskozások megszakadásának. Az angol és francia álláspont olyan szöges ellentétben áll egymással, hogy a megegyezésre semmiféle lehetőség nincs, — hacsak Eden nem hoz új utasításokat Londonból.

Nem tartozik ugyan szorosan ide, de azért itt említjük meg, hogy Washingtonban Mooret állították a külügyi hivataltól. Moore a háborús adósságok legkiválóbb szakértője és valószínűleg ezért kapta most ezt a megbízatást. Amerika ugyanis mindenképpen rendezni kívánja a háborús adósságok kérdését. Ez pedig nagyobb kemény feladat elé állítja majd a francia kormányzatot.

Öt év után derül ki, hogy ki ölte meg a mohácsi hajókormányost

Pécs, szeptember 21.

Öt évvel ezelőtt véres szennációja volt Mohács községnek. Ismeretlen tettesek meggyilkolták, aztán felakasztották Brandt Pál hajókormányost. A gyanú Szakáll Pál iparosra, ennek feleségére és fiára irányult, akiket le is tartóztattak. A gyilkosság törvényszéki tárgyalásán aztán érdekes fordulat történt. A bíróság több orvosszakértő kihallgatása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy

Brandt öngyilkossági szándékkal megsebesítette magát, majd önkasztást követett el, hogy a halál annál hamarabb beálljon.

A vádlottakat ezen az alapon fel is mentették.

Az ügyészség nem nyugodott be az ítéletbe, hanem folytatta tovább a nyomozást.

És most, öt év után a nyomozás eredményre is vezetett.

Sikerült olyan bizonyítékokat találni, melyeknek a hatása alatt

Szakáll Pál és fia beismerő vallomást tettek.

Ők gyilkolták meg, majd akasztották fel az áldozatot azért, mert először elloptak tőle 150 pengőt s félték, hogy a lopás ki derül.

Az apát és fiát letartóztatták. Az aszszony ellen nincs elég terhelő bizonyíték.

Szerencsés számok

Bukarest, szeptember 21.

Az osztálysorsjáték szerdai húzásán a következő számokat húzták ki:

120 ezer lejt nyert: 5227.
60 ezer lejt nyert: 34.956, 131
40 ezer lejt nyert: 18960
20 ezer lejt nyert: 53944, 60288
60 ezer lejt nyert: 34956.
15 ezer lejt nyert: 76630 73983 50861 73827.
12 ezer lejt nyert: 7630 21920.
10 ezer lejt nyert 12672 60338 45865 27373
36826 72035 20844.
8 ezer lejt nyert: 46870 56701 24024 4447
7636 1155 70612.
7 ezer lejt nyert: 2432 2223 2764 4288 4598
071 5841 6569 6331 7898 13011 20996 20460
1145 22361 26955 29258 32989 35474 36781
17331 38699 40445 43465 47861 47327 48787
09138 50304 54319 54554 54350 54706 56863
7047 57824 61459 62561 63776 65344 66547
16767 70702 71973 72813 76913 77876 0712 0377
057 1689 3811 6732 8351 9664 9000 10063 12202
4247 14034 25921 27644 27342 27850 31531
0378 40039 41048 41105 42023 44077 52213
0507 56781 58207 59465 62946 62803 64485
4573 67507 70194 72589 74814 75144 79109.

VÉGE A VADÁSZATNAK

Papen német alkancellár visszaérkezett Budapestre

Ünnepélyes ebédjén tárgyalta Kánya Kálmánnal és gróf Bethlen Istvánnal

Budapest, szeptember 21.

Jelentette a B. L., hogy Papen, a német Birodalom helyettes kancellárja napok óta Magyarországon tartózkodik. A jelentések szerint Papen Gömbös Gyula meghívására érkezett Magyarországra és Királyszálláson résztvevett egy több napig tartó vadászatban.

Ma érkezett jelentéseink szerint ez a négy napot tartott vadászat véget ért.

A négy nap alatt Papen állandóan együtt volt Gömbös Gyula magyar miniszterelnökkel és, mint a mai hivatalos jelentés is

mondja, e napok alatt, bár a látogatásnak csak baráti jellege volt, a két államférfi hosszasan és kimerítően tárgyalt azokról a kérdésekről, amelyek a két országot egybefűzik.

Ez a jelentés kihangsúlyozza, hogy ezalkalommal Papen és Gömbös különösen azokról a gazdasági lehetőségekről tárgyalt, amelyek kiépítését ugy Magyarországnak, mint Németországnak kívánja.

Papen egyébként ma reggel visszaérkezett Budapestre.

Az alkancellár tiszteletére Schön budapesti német követ ma délelőtt felkeltőkor a budapesti német követi ebédet adott. Az esti órákig a magyar külügyminisztérium a rendes szokásoktól eltérően nem adta ki azoknak a névsort, akik ezen a politikai ebédén résztvettek, de annyi kiszivárgott, hogy az ebéd jelen volt már a Párisból visszatért Kánya Kálmán külügyminiszter, sőt gróf Bethlen István, Magyarország volt miniszterelnöke is. Ez a hírforrásunk úgy tudja, hogy Papen az ebéd alatt és az ebéd után behatóan tanácskozott Kányával és Bethlennel is.

A harmadik kubai elnök is elmenekült

A kommunista hatalommal szemben Amerika most már fellép

Havanna, szeptember 21.

Rövid távirati jelentés adja hírül, hogy Kuba új köztársasági elnöke, San Martín, aki a forradalomtól előzőtt Machado elnök örökösének, Cespedesnek helyét örökölte, lemondott és elmenekült.

A rend Kubában teljesen felborult. A nagyüzemek javarészt kommunista üzemi tanácsok kerítették birtokukba, az utcai záporások pedig állandósultak s az élet- és nyombiztonság megszűnt.

Az amerikai hadihajók most már nyugodtan bevezethetnek Havanna kikötőjébe

Tizenkilenc év után sem nyugszik a gránát

A felhevített gránáthüvely feltépte a softőr gyomrát

Temesvár, szeptember 21.

Súlyos szerencsétlenség színhelye volt szerdán délelőtt a Temesvár-gyárvárosi Saguna-utcában levő Heckl-autógarázs. Nagy Sándor softőr autóalkatrészeket akart hegeszteni és ezért a garázs lomtárában acéldarabok után kutatott. Kutatás közben egy gránáthüvelyt talált, amelynek hegyét először gondosan becsiszolta, majd borszesz lángja fölé tartotta. Körülbelül 10 percig tartó hevítés után

a gránát iszonyu dörrenéssel felrobbant. A gránát szertehulló darabjai Nagy Sándor gyomrát feltépték.

A szerencsétlen embert haldokolva szállították kórházba.

A vizsgálat megállapította, hogy a gránát hegye még töltve volt ekrazittal.

A rendőrség most azt igyekszik kinyomozni, miképpen került a gránát a rak-tárba.

Ausztria legkritikusabb órái

Winkler alkancellár követelése diktatúrába kényszeríti Dollfussot

A kancellár feláldozza Winklerét és a szocdemeket

Bécs, szeptember 21.

Az osztrák helyzet egyre súlyosabbá válik. Dollfuss két malomkövé közé került s nagyon kétséges, hogy sikerül-e kiszabadulnia az ellentétes erők halálraélelt nyomása alól.

A két malomkövé: az egyre erősödő jobboldal és az egyre gyengülő demokratikus irányzat, amelynek ma már aligha van sok híve Ausztriában.

A bajor náciok határmenti felvonulásának hírére Bécs politikai pártjai megmozdultak. Az alkalom kiválóan látszott arra, hogy valamilyen irányban kiero-szokolják a jelentős fordulatot: Starhemberg herceg, a Heimwehr-csapatok parancsnoka sietett kijelenteni, hogy a Dollfuss-kormány mellé áll, ha Dollfuss visszahozhatatlanul elkötelezi magát a fasisztáknak. A Heimwehrnek nem kell a német náciok támogatása, mert tartani akarja Ausztria függetlenségét, ragaszkodik azonban a fasiszta rendszer alapján felépített új államrendhez.

A szociáldemokrata párt viszont azt jelentette ki, hogy hajlandó támogatni Dollfuss és kormányát akkor, ha a kor-

mány nem tér le az eddigi demokratikus államrendszer útjáról és nem változtatja meg a jobboldali elemek nyomása alatt az alkotmányt. Ezt a felfogást vallotta magának Winkler alkancellár is.

Dollfussnak minden támogatásra szüksége van, ha maradni akar. A szociáldemokraták nélkül talán még megienne valahogyan, hiszen őket elnyomhatja a fasiszta rendszer és a Heimwehr különítmények.

Winkler kiválása a kormányból azonban azonnal a jelenlegi kormány össze-roppanását és a nemzetiszocialista mozgalom forradalmi előretörését jelentené. Bármilyen gyengén is áll a jelenlegi körülmények között Dollfuss, maradnia kell, hogy mentse a helyzetet és időt nyerjen valamilyen kedvező fordulat beköszöntéséig.

Ebben a kétségbeesett helyzetben a miniszterelnök az egészen furcsa feladat várakozott, hogy közvetítsen alkancellárja és Starhemberg herceg között.

Ezt munkálja most, azonban nem lehet tudni, hogy milyen sikerrel. A Heimwehr

ugyanis erőteljes kirohanást intézett Winkler ellen, Vaugoin külügyminiszter pedig ugyancsak a Heimwehr befolyása alatt áll. A közeledésre tehát nagyon kevés reményesség van. És ha nem sikerül ez a közvetítés, úgy

Dollfussnak igazán csak egy lehetősége marad meg: eldobni magától Winklerét és a szociáldemokratákat és megmaradni a hatalmon a Heimwehr támogatásával, de már nem alkotmányos alapon, hanem diktatúra jogán.

A dolgok kétségtelenül ebben az irányban fejlődnek. Ezt mutatja legújabb jelentésünk is, amely szerint Dollfuss közvetlen környezetéből

erőteljesen megcáfolták azt a hírt, hogy Dollfuss közeledést keres a szociáldemokratákhoz.

Ezt a hírt — mondja a cáfolat — célszerűen terjesztik azok, akik meg akarják gyengíteni a kormány helyzetét azzal, hogy lehetetlenné teszik a jobboldali pártok, illetve a Heimwehr előtt.

A jelenásban nincs szó Winklerrel. Am Winkler és a szociáldemokrácia ebben a pillanatban teljesen egyek Ausztriában. A cáfolat tehát, amely Dollfuss közvetlen környezetéből származik, Winkler feláldozását és a szociáldemokrácia eldobását jelenti.

Dollfussból — ha még bírja az iramot — fasiszta diktátor lesz, mert ide kergetik a körülmények. De milyen diktátor lesz Dollfuss? Diktálni fog addig és úgy, amíg és ahogyan a Heimwehr, illetve Starhemberg herceg megengedi.

Kik ítélik meg Van der Lütbe és társai fölött

A lipcsei főtörvényszéken összeállították azt a tanácsot, amely tárgyalni fogja a birodalmi gyűlés palotájának felgyújtásával vádolt Van der Lütbe és társai bűnperét.

A tanács elnöke Hunger szenátusi elnök lett. Birák: Zoender, Froelich, Lersch és Resch tanácsosok.

Szófiából jelentik: A szófiái intellektuális körök tegnapi este gyűlést hívtak egybe, amelynek az lett volna a feladata, hogy tiltakozzék a birodalmi gyűlés építtetésének felgyújtásával vádolt bolgár letartóztatottak érdekében.

A hatóságok a gyűlés megtartását betiltották.

Az egységes Németország

Beyruthban Schumm kultuszminiszter Hitler müncheni beszédére utalva bejelentette, hogy

készen van már a tervezet a tartományok megszüntetéséről,

illetve „Németország végleges egységesítéséről”. A tartományok megszüntetése után a Birodalmat 37 közigazgatási körzetre osztják, szem előtt tartják azonban a decentralizációs szempontokat is s azért minden közigazgatási kerületnek külön „fővárosa” és széles hatáskörrel felruházott közigazgatási parancsnoka lesz.

Miért az új
NIVEA
-fogpasztát?

Minősége: NIVEA
Olcsó és jól

Mert már 22 LEI ért nagy tubus fogpasztát, amely az eddigi bevált fogpasztákkal teljesen egyenértékű és melynek csodás ízét Ön bámulni fogja. Olcsó ára fölöslegessé teszi, hogy a sok ismeretlen és be nem vált szájpótlószerrel kísérletezzon.

IME: GYULAFEHÉRVÁR...

A miniszter kiszorítja a magyar nyelvet a magyarnyelvű állami iskolákból

Igy néznek ki a magyar iskolák, amelyekre a politika Genfben hivatkozni szokott

Nagyvárad, szeptember 21.

A békeszerződésben, a párisi egyezményben, sőt néhány hazai törvényben is lefektetett kisebbségi jogok ellen újból megdöbbentő támadás történt. A nemzeti parasztpárti kormány, amelyhez annak idején annyi reményt fűzték a kisebbségek, újra megfélemedezett programjáról, demokratikus elveiről, a gyulafehérvári határozatokról és számtalan ígéreteiről. Miért, miért nem, szükségesnek tartotta a legérzékenyebb pontján, a közoktatás terén megtámadni újra a magyarságot, mintha csak ezen az úton akarná szolgálni az annyiszor hirdetett köznevelési gondolatát.

A nagyváradai elemi iskolák igazgatói az utóbbi napokban utasítást kaptak, hogy

a magyar tagozatokban is az egész vonalon román legyen az előadási nyelv és csupán magát a magyar nyelvet szabad heti két órán tanítani.

Annai panasza és sérelem volt már az oktatásügy terén, hogy a magyar közvélemény bizonyára kívülről ismeri azokat a törvényes rendelkezéseket, amelyek a kisebbségi gyermekek iskoláztatására vonatkoznak. A magyar közönség szempontjából fölösleges és hivatkozni arra, hogy ez a nagyváradai rendkezelés mennyire törvénytelen és fölösleges azokra a törvényparagrafusokra hivatkozni, amelyek a felháborító rendelkezés törvénytelenségét bizonyítják. A miniszter és az iskolaügyi hatóságok azonban nyilván nem ismerik a törvényt. Nem a magyar közönségért, hanem értük — a miniszterért és az iskolaügyi hatóságokért közöljük újra — mint már annyiszor —, hogy az állami elemi iskolákról szóló törvény 7. szakaszának 2. bekezdése így szól:

„Olyan községekben, ahol nemromán nyelvű nép lakik, a közoktatásügyi minisztérium az illető nép nyelvén való előadásnyelvvel elemi iskolákat fog létesíteni ugyanolyan arányban, mint a román községekben. Ezekben az iskolákban a román nyelv tanulmányozása kötelező a végrehajtási utasításban megállapított órászámában.”

A végrehajtási utasítás is hasonló értelemben rendelkezik.

A kisebbségi jogokat mélyen sértő és törvénytörő intézkedés ellen természetesen felemelte tiltakozó szavát a nagyváradai képviselő a kamarai elnökség útján azonnali sürgős interpellációt terjesztett be, kérve a kamarai elnökséget, hogy írásban beterjesztett interpellációját nyomában továbbítsák intézkedés végett a közoktatásügyi miniszterhez.

Hegedüs Nándor hivatkozott interpellációjában a törvény fenn idézett szakaszára s úgy mutatott rá, hogy mennyire ellentétben áll a törvény világos intézkedésével a magyar tagozatok megszüntetése. Arról ugyanis vitatkozni sem lehet, hogy a magyar előadási nyelv megszüntetése egyet jelent a magyar tagozatok megszüntetésével.

A kormány köteles Nagyváradon magyar tannyelvű elemi iskolákat fenntartani, még pedig a törvény 65. szakaszában előírt rendelkezés szerint, vagyis annyi iskolát, ahányszor 40—60 tanuló egy-egy osztályra jelentkezik.

Ezekben az osztályokban a tanításnak magyarul kell történnie. Az állami-elemi iskolai törvény még arról sem intézkedik, hogy a nemzeti tárgyakat románul kellene

tanítani. Ilyen rendelkezést csak a magánoktatásról szóló törvény 59. szakasza tartalmaz, de itt is csak a harmadik osztálytól felfelé.

Kötelezettséget vállalt a román állam a kisebbségi oktatás fenntartására az 1919. december 9-én Párisban kötött kisebbségi egyezmény 10. szakaszában kifejezetten azzal a kötelezettséggel, hogy ezekben az iskolákban a gyermekeket saját anyanyelvükön tanítsák.

Felakasztották és úgy vallattak a rablók egy 67 éves öregasszonyt

Arad, szeptember 21

Az aradmegyei Pécska községben a keddről szerdára virradó éjszaka vakmerő betörés és gyilkossági kísérlet történt egy gazda lakásán. Az éjszaka folyamán egy nyolctagú betörőbanda hatolt be Donáth Mihály gazda lakására.

A lakásban Donáth 67 esztendőes feleségén kívül nem tartózkodott senki. A betörők rárohantak a peditelen, tehetetlen öregasszonyra, összekötötték és a borzalmasan

megkínzott szerencsétlent vallatni kezdték.

Mivel az asszony a kínzás ellenére se akarta elárulni, hogy hol tartják a pénzt, a rablók felakasztották Donáthné és addig hagyták függni a kötélén, amíg az asszonyt már csak nagyon kevés tartotta vissza a megfulladástól.

Amikor látták, hogy az öregasszony szinte haldoklik, levágták a kötélről és eszméletlenül hagyták a szoba padlóján és elmenekültek.

Liszttrazzia, amelynél százezer lej a legkisebb büntetés

As „idegen anyagoknak” el kell tűnni a lisztpiacról

Kolozsvár, szeptember 21.

Az elmúlt éjszaka folyamán Bukarestből Kolozsvárra bizottság érkezett, amely a pékek munkáját jött ellenőrizni. A bizottság tagjai megvizsgálják a liszttek minőségét abból a szempontból, hogy nem keverik-e a pékek valamilyen más anyaggal? Együttal az ugynevezett „registru special”-t is felülvizsgálják.

A lisztvizsgáló bizottságnak előrelátólag könyörtelen munkája lesz, mert a legkisebb büntetés, amit a legcsekélyebb kihágásért kaphatnak, nem

kevesebb, mint 100 ezer lej.

A bizottság célja különben az, hogy a buza belföldi piacáról az idegen anyagokat eltávolítsa, tehát a búzát vásárlóhoz juttassa. Itt említjük meg, hogy a bizottság délelőtt a kolozsvári piacon élelmiszer-razziát rendezett. A razziázó bizottság egy régebbi feljelentés alapján rájött arra, hogy hamisított élesztőt árulnak, a miből komoly megbetegedések támadhatnak.

A bizottság egyelőre nem tudja, hogy a rossz élesztőt ki hozta forgalomba. A nyomozás tolyik.

Válaszunk...

A nemzetközi munkahivatal a kormányokhoz fordult: Akarják-e a negyvenórás munkahetet avagy nem?

Genf, szeptember 21

A nemzetközi munkahivatal kérdőívet küldött szét azoknak a kormányoknak, amelyek a nemzetközi munkahivatal júliusi konferenciáján képviseltették magukat.

A kérdőív a munkaidő általános megközelítésére vonatkozik és a kérdőívre kapott válaszok alapján a nemzetközi munkahivatal elkészíti részletes jelentését és esetleges javaslatait az 1934. munkakonferenciára számára.

A kérdőív két részre oszlik. Az első részben a nemzetközi munkahivatal arra kéri a kormányokat, hogy szeressék be a szükséges információkat a munkapiac jelenlegi helyzetéről, különösen pedig a munkanélküli alkalmazottak és munkások számáról, a jelenleg érvényben levő heti munkaidőről, az eddig megvalósított módosításokról. A kormányok továbbá kötelesek bejelenteni, hogy milyen következményekkel járhatna a munkaidőnek heti 40 órára való leszál-

kor Genfben minduntalan ezekre a magyarnyelvű elemi iskolákra hivatkoznak.

Nem titok az sem, hogy ez a hadjárat kifejezetten a magyarság ellen irányul. Egyszerű rendelettel eltörlik most a magyarnyelvű elemi iskolákat azon a Nagyváradon, ahol az elenyészően jelentéktelen németnyelvű lakosságnak tartanak fenn államilag németnyelvű elemi iskolát. Együttal

a németnyelvű, de teljesen magyar anyanyelvű gyermekeket az iskolaügyi hatóságok erőszakkal terelik a német iskolákba csak azért, hogy annak megtartását, illetve a fenntartás indokoltságát megszerezzék.

Hegedüs Nándor ezekkel a szavakkal fejezi be írásos interpellációját:

„Legkevesebb vártuk ezt a kisebbségi oktatás ellen irányuló jogfosztó kulturpolitikai a nemzeti-parasztpárti kormánytól annak elnökétől, Vajda Sándortól. Ez a Vajda Sándor annak idején egyik megalkotója volt a gyulafehérvári határozatoknak, amelyek szerint minden nép saját anyanyelvén és saját fiai által láthatja a gyermekei oktatását.”

Hát így értelmezi Vajda Sándor a saját anyanyelvű népoktatást?

Vagy csak most értelmezi így?

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárgaság, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehérvér, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosi világ legnagyobb elismerésével nyilatkozik a magyar Ferenc József vizitól, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe

lítása, milyen befolyása volna a munkaidő alakulására és a közgazdaság általános helyzetére.

A nemzetközi munkahivatal kérdőívének második része a munkaidő leszállításának tulajdonképpeni problémáiról szól.

A kormányok kötelesek bejelenteni, hogy szükségesnek tartják-e, hogy a munkakonferencia a munkaidő nemzetközi szabályozásáról szóló javaslatot fogadja el és vajjon ennek a javaslatnak az legyen-e a célja, hogy a munkanélküliséget küszöbölje ki, vagy pedig az, hogy az alkalmazottakat a technikai haladás időtéményeiben részesítse.

Ebben a második részben a kérdőív olyan kérdéseket tartalmaz, amelyek a munkások életstandardjának és béreinek biztosítására, továbbá a nemzetközi egyezmény formájára vonatkoznak. A kérdőívben a nemzetközi munkahivatal annak a megállapítását kéri az egyes kormányoktól, vajjon az egyezménynek általános jellegű kívánnak-e aálni, vagy minden ipari ágazatra vonatkozóan külön egyezményt kívánnak-e megkötöni, vagy pedig esetleg az egyezmény helyett csak részletes indítványokat tartanak-e szükségesnek kidolgozni.

A kormányok a kérdőív alapján kötelesek továbbá bejelenteni, hogy

a munkaidő leszállítását a heti negyven óra, vagy szakadatlan munka esetében heti 48 óra formájában kívánják-e.

A bányák 38 óras munkaidőjére vonatkozólag ugyancsak több kérdést tartalmaz a nemzetközi munkahivatal kérdőíve.

A nemzetközi munkahivatal a kormányok választát nem köti megszabott határidőhöz, úgyhogy nagyon valószínű, hogy egyes kormányok nem fogják idejében megadni a választ, már csak azért sem, mert a válasz megadása előtt szükségesnek tartják ankétok keretében megtárgyalni a részleteket. Ehhez hozzájárulhat az is,

hogy egyes államokban nem mutatnak hajlandóságot az általános egyezmény elfogadására

és így nincs kizárva, hogy a munkaidő nemzetközi szabályozása halasztást szenvedni.

— 33 német „Vogelfrei”. Londonból jelentik: A londoni Daily Herald értesítése szerint az angol fővárosban élő előkelő németek westendi klubhelyiségében kifüggesztették annak a harminchárom német emigránsnak a fényképét, akiket a német kormány megfosztott állampolgárságuktól. A képek alatt ez a felírás: — Ha ezek közül valakit látsz, öld meg, de előbb megöld össze valamennyi csontját.

Üdvözlő beszéd a hazatérőkhöz

Körülbelül egyidőben érkeztek meg Brassóba. Egy kicsit nagyobb utról jöttek meg és egy kicsit fáradtabbak voltak, mint Brassó halgatag vendége.

Utánuk nem lestek újságírók, nem futottak interjúért, nem ostromolták egy elszórt szótért, csendesen egyedül kóboroltak ebben a hazai városban egy kicsit megfultan szinte a könnyektől, egy kicsit találgatva a kezükben. Kerekpárt fogott a kezében mindkettő. Mint a becses zerszámot a mesterember, úgy simogatta kezük az izzadt fémet, vezette Brassón a lepatlogzott mázu kerekeket.

Előbb nem tudták mit akarnak tőlük. Gondoltam szegényemberek és minden bizonnyal.

Megkérdelem, kik vagytok, mit csináltok, mit akartok felénk, mert, hogy idegeket vagytok, az látszik rajtatok, csak éppen azt nem látni: ki küldött, miért jöttetek?

Elkezdtek beszélni.

Szebenkörnyéki románok. És kiderült, hogy nem Bukarestből jöttek és nem Gyulafehérvárról, egy kicsit messzebből.

Egy nagyon kevéssel.

Argentínából jöttek.

És haza.

Mert elég volt ott.

Gondolták, hazajönnek. Itthon mégis jobb, mert itthon vannak.

És jöttek.

Elindultak 1932 június 12-én hajnalban. És azóta jöttek. Tizenöt országon mentek keresztül az Egyesült Államokban. Aztán áthaladtak Anglián, Portugálián, Spanyolországon, Franciaországon, Olaszországban, Ausztrián és Magyarországon.

Egy éve elmúlt, hogy jönnek.

Hány kerek fordult a kerekük azóta? Hányszor fordult nagy karikákban meg bennük a kemence, meg az útra száradt puliszka szaga? Hányszor csókolták meg őket a sívár remegőit a földnek a szerte-megyeyi mezők?

Azt szerettem volna mondani nekik: — Te, Beu Nicolae és Te, Mărgineanu Alexandru: nem volt érdemes. Errefelé se jobb, mint túl a vízen. Ott nem volt kegyetek? Itt nem lesz lelketek. Ott remegtetek a hazai vágódástól? Itt a faliszti utáni vágóút foglalt remegni.

Azt szerettem volna mondani:

— Te, Beu Nicolae, meg Te, Mărgineanu Alexandru, éppen ma reggel mondta a szobatisám, a göthös törvényszéki iratok:

— Otthon voltam szabadságon. Bár ne lettem volna. Hogy milyen gyász van a mi falunkban! Minden házban hét, nyolc, kilenc gyerek halódik. És uram, ides uram, tudod-e Te, hogy nincs egy ingre valójuk? Egy ingre valójuk, uram. És elvitte a víz a termést. És aki, szerencsétlen, a nagygazdának dolgozott felesége, az — éhen hal. Hal meg az én falum, drága jó uram. Hát még ez az ország.

Ezt kellett volna mondanom ezeknek. Beu Nicolae-nak, meg Mărgineanu Alexandrunak, akik egy évig jöttek és nem tudom hány országon keresztül, hogy becsirjának ebbe a zavaros örvénybe, ebbe a kaotikus és lihegő pusztulásba.

Salamon Ernő

A zsidó istentiszteletek rendje

Az ünnepi istentiszteletek rendje az Arvaház-utcai zsinagógában: 20-án, szerdán este 6 óra 30 perckor. 21-én, csütörtökön, Újév első napján reggel 7 órakor, 22-én, pénteken reggel 7 órakor, 23-án, szombaton reggel 7 órakor, 24-én, vasárnapon reggel 7 órakor, 25-én, vasárnapon reggel 7 órakor.

Végelgyengülésben meghalt

az utcán

Tegnap reggel a Hosszu-utca végén egy elalélt öreg emberre lettek figyelmesek a járókelők. Többen észlelgetni próbálták, de miután nem tért magához, orvost hívtak, aki megállapította, hogy az öregember halott. Azonnal értesítették a hatóságokat, amelyek bevezették a vizsgálatot. Ennek során kiderült, hogy az öreg ember Bert Greis Márton Bordinak hívják, Jakób-teleki községből való, 73 éves, akit a környéken iszákos embernek ismernek. Az öregember összeesett az utcán és végelgyengülésben meghalt.

ROSNER MELITTA okl. zongoratanárnő külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és a tanítást (Tonica-Do módszer szerint) ismét megkezdte. Jelentkezés: Voevod Mihai 11. Tel. 4-33.

Brassó is a Capstól vesz lát

Brassó megye vezetősége, a miniszternácsi jegyzőkönyv vonatkozó intézkedéseinek megfelelően elhatározta, hogy a megye téli tüzelő szükségletét, illetve a fát, az állami erdőpénztártól, a CAPS-tól szerzi be. A határozat eredményeként a vármegye és a CAPS között már létre is jött az első őszi szerződés, amelynek értelmében a vármegye egyelőre nyolcvan vagon tüzelőfát vesz át az állami erdőpénztár Fogaras-megyében levő telepeiről. A többi fát a tél folyamán szállítja le az erdőpénztár.

Szabó Béni interpellációja az új munkásbiztosító törvény ellen

A brassói kisiparosok lefelellennek tartják a nyolcórás munkaidő bevezetését

Brassó, szeptember 21.

Több ízben is beszámoltunk arról, hogy a brassói kisiparosok sérelmezik az áprilisban érvénybeléptetett új munkásbiztosító törvényt. Sorozatos megbeszélések után a brassói kisiparosok megbízták Szabó Béni országgyűlési képviselőt, hogy a parlament október közepén megnyíló ülésén terjesszen be javaslatot a törvény sérelmes intézkedéseinek törlesztésére.

Az interpelláción Szabó Béni képviselő

együtt dolgozik Jordache ipartestületi főtitkárral, aki pontokba foglalja a kisiparosok sérelmét. Az eddigi tervezetből kitűnik, hogy a kisiparosok a legerélyesebben tiltakoznak a törvényben előírt kötelező biztosítás, valamint az ellen a rendszer ellen, amely szerint

a munkásnak betegség esetén a munkaadó köteles kifizetni az első hét napra járó teljes fizetését.

Vallászinű, hogy a brassói kisiparosok sérelmeik orvoslására külön memorandum

A brassói hadbíróóság 139 vádpontja felmentéssel felelt

A bíróság megállapította, hogy Campeanu főhadnagy személyi hajsza áldozata

Brassó, szeptember 21.

Lapunk tegnapi számában röviden beszámoltunk arról a nagyszabású bűnperről, amely a brassói hadbíróóság előtt került letartáztatásra. A per középpontjában Campeanu főhadnagy, a ploesti 19-ik nehéztüzérezred törzstiszteje állott, akit azzal vádoltak meg, hogy összesen 139 különféle bűncselekményt követett el, kimerítve a katonai büntetőtörvénykönyv összes paragrafusait.

A per annál érdekesebbnek ígérkezett, mert még nem volt példa arra, hogy valaki ellen 139 vádpontot emeljenek, úgy, hogy a főhadnagy ezzel rekordot teremtett e téren.

A hadbíróóság több mint ötven tanút hallgatott ki. Azért volt szükség ennyi tanúra, mivel a főhadnagyot megvádolták sikkasztással, csalással, okirathamissítással, hivatalos hatalommal való visszaéléssel és azzal, hogy pénzért engedett szabadságra katonákat.

A tanúhallgatások teljesen új irányt adtak az egész tárgyalásnak. Azok a tanúk, akik a főhadnaggal együtt teljesítettek szol-

gálatot, mind a legjobban nyilatkoztak a vádlottról és

pontról-pontra bebizonyították, hogy a tiszt ellen emelt vádak nem fedik a valóságot.

Ezenkívül magasrangú tisztet hallgattak ki, akik szintén azt igazolták, hogy

a vád alá helyezett főhadnagy a legjobb katonája és még a gyanu, árnyéka sem férhet hozzá, hogy a vádiratban felsorolt bűncselekményeket elkövetette volna.

Az összes tanúk kivétel nélkül kedvezően vallottak a főhadnagy mellett, ami azt a látszatot keltette, hogy

a tiszt embertelen hajszában az áldozata.

A hadbíróóság azonban felismerte, hogy egy szerencsétlen ember meghurcolásáról van szó és ezért

a tanács egyhangú szavazattal felmentette a főhadnagyot a vád és annak összes következményei alól.

A hadbíróóság ítéletében megállapítja, hogy a meghurcolt főhadnagy a vádpontoknak egyetlen egy bűncselekményét sem követte el.

Most már rendbehozzák az árvizrongálta utakat

A megye 300 ezer lej rendkívüli hitelt szavazott meg

Brassó, szeptember 21.

A nyári esőzések, mint ismeretes, egész Brassóban rendkívül súlyos károkat okoztak. A megáradt folyók és patakok hatalmas területeket öntöttek el, megsemmisítve az egész termést. Egyes vidékeken még most is olyan lesújtó a helyzet, hogy a tavaszi termést sem hozták be és a mélyebben fekvő vidékeken a későn érő gabonaműveket még le sem aratták.

A lakosság kára mellett azonban magát a megyét is rendkívül súlyos károsodások érték. A vizek rengeteg megyei utat öntöttek el, ugyanakkor pedig a hidak jelentős része a járhatatlanságig megrongálódott.

Az árvíz által megrongált megyei utak és hidak megjavítására eddig csak félintézkedések történtek, mivel a vármegyének a rendes, szokásos évi javítási munkálatokat kellett előbb elvégeznie.

A vármegye műszaki irodája néhány nappal ezelőtt részletes jelentést készített az árvízkárokról és azokról a munkálatokról, amelyeket mulasztástanulni kell végezni. A jelentés hatása alatt a vármegye állandó választmánya legutóbbi ülésén

háromszáz ezer lej rendkívüli hitelt nyújtott a műszaki iroda részére.

Ebből az összegből költségek az összes árvizrongálta utakat és hidakat még a tél

beállta előtt rendbehozni.

A munkálatok, a rendkívüli hitel megnyitásával hamarosan az egész megye területén megindulnak.

Az Agisz igazgatósági ülése

Kedden, 19-én este az Agisz igazgatósága megtartotta rendes havi ülését, a Katolikus Köri. A gyűlés napirendjén a szakosztályi vezetők kötelező havi jelentései, valamint az időközben felmerült javaslatok és indítványok szerepeltek. Elhatározta az igazgatóság, hogy komolyan foglalkozik a szövetkezetek utján forgalomba hozott tej pasztórizálásának a gondolatával. Az előkészítő munkálatok

Óvakodjék a megtévesztő utánzatoktól és szerezz be cipő-szükségletét csakis a

MOCIORNIȚA cipőgyári lerakat

brassói fiókjánál, Voevodui Mihai (Kolostor-utca) 14. Cipőink tartósak, megbízhatók, elegánsak és NAGYON OLCÓK! ISKOLÁSOKNAK aktatáskák, hátitáskák minden versenyt kizáró árban. — Jöjjön és győződjék meg!

Jön PENTEKTÓL az évad legnagyobb operettje:

Eggert Mártha — Petrovics — Verebes

HAVAI RÓZSÁJA

Ábrahám Pál világhírű operettje filmen.

mot fognak majd a kormánynak benyújtani.

Itt említjük meg, hogy a brassói munkakamara kisiparos szekciója tegnap este ülést tartott, melyen leszögezték, hogy a kisipari műhelyekben a nyolcórás munkaidő rendszerének bevezetése lehetetlen. Miközben tehát a munkásszekció tagjai a nyolcórás munkaidő betartása mellett kardoskodnak, a kisiparos szekció elvileg a rendszer ellen foglalt állást. Ilyenformán megértük azt, amint az előrelátható volt, hogy

ugyanazon kamara tagjai ellentétes célkitűzésekért harcolnak, mert így kívánják meg az érdekeik.

A kisiparosok azonban elismerték, hogy a gyáripárnál semmi akadálya sincs a nyolcórás munkaidő betartásának.

Ezen a ponton tehát a kisiparosok is egyvéleményen vannak a munkásokkal.

elvégzésére, valamint a költségvetés elkészítésére bizottságot küldött ki. Elrendelte az igazgatóság a szövetkezeti részleg elkészítését is, hogy a befizetésekről szóló ideiglenes elismervények a törvényes formákhoz megfelelően elkészített részjegyekkel legyenek kicserélhetők azoknál, akik lejegyzett részjegyértékeiket már egészen befizették. Ezzel kapcsolatban az igazgatóság szükségesnek tartja a sürgető fellépést azokkal szemben, akik a részjegyértékek befizetésénél elmulasztották az esedékes részleteket s így hátralékban vannak. A befizetésekre vonatkozólag ugyanis a törvény szigorú rendelkezéseket tartalmaz s így a a késedelmes fizetők kitéhetik magukat annak, hogy egy esetleges vizsgálat során törlik őket a részjegyesek sorából és eddig befizetett összegeiket a tartalékalaphoz csatolhatják. A szakosztályi vezetők jelentéseiből az igazgatóság örömmel állapította meg, hogy ez a brassói magyarság gazdasági szervezkedése szempontjából annyira szükséges kezdeményezés bevált s ez az új s eddig elhanyagolt gazdasági intézményünk erőteljes léptekkel halad végleges kialakulása felé.

A gyáruiti református nőszövetség tea-délutánja

Vasárnap, folyó hó 17-én zajlott le rengeteg vendég részvételével a gyáruiti református nőszövetség teadélutánja, melyhez a nagy tetszést aratott műsori az itteni I. K. E. tagjai szolgáltatták. Háziaszonyok a következők voltak: Kerekes Sándorné, Lukács Istvánné, Kádár Jánosné, Máthé Dénesné, Egri Ferenecné, Mihály Lajosné, Kovács Jánosné, Lepedus Sándorné, Ambrus Vilma, akiknek az uton is hálás köszönetet mond a Vezetőség.

— Hány magyar van Szovjetországban? Budapestről jelentik: A Magyar Statisztikai Szemle most megjelent számában érdekes tanulmányt közöl Molnár Endre tollából az orosz birodalom nemzetiségi és nyelvi statisztikájáról. Ezek szerint 5476 magyar eredetű ember él Oroszországban, akik közül 3956 magyar születésű és nyelvű. Kivülök 1999 magyar mint külföldi honosságú él Oroszországban. A magyarok zömét az ottmaradt hadifoglyok teszik. Erre mutat a magyar nők példátlan alacsony aránya is. 1000 férfire 230 nő esik.

★ A NAGY TITOK. Különleges filmsemény Brassóban. Az őszi szezon beálltával megkezdődött Brassóban a legfrissebb filmudonságok bemutatása, amelynek során a napokban premiere kerül a hangosfilmgyártás briliáns remekműve, „A nagy titok”. A film Stefan Zweig hasonló című novellájából készült, Robert Sidomák zseniális rendezésében, aki a „Voruntersuchung” óta ez az egyetlen, de szenzációs sikerű produkciója. A hűtlen asszony ragyogó szerepét Hilde Wagener, a Burgtheater nagynevű művésznője alakítja, akit először látunk filmszerepben. Alakítása a művészi tökéletesség, szépsége elbájoló. Partnere, a csábító szerep, Willy Forst, a nők imádott kedvence, aki ebben a filmben még a „Das Lied ist aus”-beli sikerét is felülmulja. Énekel két gyönyörű dalt és ezekkel meghódítja nemcsak a partnerét, a szépséges Hilde Wagener, hanem meghódít minden nőt, aki ezt a filmet megnézi. A megcsalt férj szerepében Alfréd Abel elsőrangú alakítást nyújt. Hans Joachim Schaufuss, a film gyermekszereplője, egyik legnagyobb attrakciója „A nagy titok”-nak amely a mai közönségnek készült és amely minden eddig bemutatott hasonló zsánerű film sikerét messze felülmulja. A film nagyszerű zenéjét Allan Gray komponálta. A különleges filmudonságot az Astra-mozgó csütörtöktől játssza.

ASTRA MOZGÓ

Ma, CSÜTÖRTÖKTŐL, szeptember 21-ikétől PREMIER! — A filmgyártás büszkesége! — Különleges filmszenzáció! — Extrasuper-száger!

WILLY FORST és HILDE WAGENER

egyetlen világláger

a Burgtheater tagja

A NAGY TITOK

Stefan Zweig hasonló nevű világhírű novellája nyomán
Zenéjét szerzte: ALLAN GRAY. — Sláger-dalok

SZÉP VAGY, Ó, SZERELEM...!

A „lovag” megszöktette a brassói iparos szép, fiatal szőke feleségét

A lovagról közben kiderül, hogy ült már bilincsek között is és abból él, hogy öregasszonyokkal kitartatja magát

Brassó, szeptember 21.

Azt mondják, hogy gazdasági válság van. Hangoztatják, hogy rosszul mennek az üzletek, nem lehet kenyeret keresni és minden embert a napi gond emészt.

Tévedés. Nincs válság, nincs gond, nincs bánat. Semmi sem változott. Az, hogy néhány millió ember éhez, azért az élet úgy folyik tovább, mint a jó békevilágban.

Legalább is a családi életben. A francia vigjáték régi formája, a férj, feleség, házibárát, ma is olyan bevett forma, mint a mérközéseken a felállítás. A házasságtörés szinte sport lett, az asszonycsábítás pedig olyan erény, amely elbűnít és nagyon nehéz.

Brassó sem mentes a pikáns házisszenzációktól. Ha valaki átnézi a törvényszék válóperes okmányait, rájön arra, hogy Brassóban több a rossz, mint a jó, békeértelemben vett „boldog” házasság.

S ha az erkölcsök után kutató betekint abba az aktába, amely jelenleg a brassói rendőrség osztályfőnökének asztalán fekszik, rájön majd arra, hogy még mindig nem veszték ki a gáncs- és félelemnélküli csábítók...

AZ ALUDTTEJNÉL KEZDŐDÖTT

Az a francia vigjáték, amelynek első jelenetei megmozgatták az államrendőrség apparátusát, tulajdonképpen, — bármilyen hihe-

tetlenül is hangzana, — egy pohár aludttejnel kezdődött.

De ne vágjunk elébe az eseményeknek.

Volt Brassóban egy csinos kis üzletecske. Mindenféle inyenecnek való dolgot árultak ebben az üzletben. Az édességek mellett savanyutejet is szívesen mértek. Az üzletet egy csinos, szőke, 24 éves asszonyka vezette. A tulajdonos felesége.

Egy napon egy jókinézésű ember tért be az üzletbe. Ez az ember, akinek nevét később eláruljuk, — barátjával esendesen és unottan itta a savanyutejet. Aztán odanézett a pultra, amely mögött csinos kötényében egy szép szőke asszony ült. Az ember nagyot csettintett a nyelvével, megegyeszer megnyalta aludttejese szája szélét és beszédbe elegyedtek az első látásra is tetszetős fehérréppel.

Bemutakoztak egymásnak. Ugy látszik, az asszonyka szíve is nagyot dobbanhatott, mert mereven nézte az idegent, aki vágyakozó szemekkel tekintett rá, elárulva, hogy amint a szanzon is írja: a cselédzsoba felmosásától a csillagok földre hordozásáig mindent hajlandó érte megtenni.

De ki hitte volna, hogy egy ilyen unalmas délutáni aludttejeseből forró idill lesz. Még maga a férj sem. Annál is inkább, mert vigjátékunk eme első felvonásában meg sem jelent a színen: nem volt az üzletben.

Házibárát lesz a mindennapos vendégből

A továbbiakat a férjtől tudjuk meg, aki tegnap kétségbeesetten jelentette, hogy az egyszerűnek látszó előzmények után a felesége nyomtalanul eltűnt. Azzal a csinos fiatalemberrel együtt, akinek neve K. L. István.

— Mindennapos vendég volt üzletben — magyarázza kétségbeesetten a felszarvazott férj — és csak nagy későn jöttem rá, hogy titokban a szépet teszi feleségemnek.

Az üzletet nemsokára új helyiségbe költöztették át. A csinos István ide is eljött és mindennapos vendéggé lett, sőt egy este beállított a családhoz azzal, hogy „a Nagyságos asszony hívta meg”.

A férj szemmel láthatólag tiltakozott, de ellenkezésének egyelőre nem adott szavakban is kifejezést. Ez a körülmény pedig csak bátorítást öntött a ház körül forgolódo szeladonba, aki ezután a háznál is mindennapos vendég lett.

A férj egyre nyugtalanabban érezte, hogy az asszony megcsalta. Nem vonta azonban felelősségre a feleségét, hanem a — dipányt dobta ki. A házibárát — „felmondott”.

A CSABÍTÓ MULTJA ÉS A BUNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV

A férj, — amint a rendőrségi jegyzőkönyvből kitűnik, — időközben megtudta, hogy a feleségének udvarló fiatalember nem a legjobb reménység örvend.

Ez a K. L. István többször ült bilincsekben mert a brassói rendőrség bűnügyi osztályán.

Néhány évvel ezelőtt katonai okmányokat hamisított magának és főhadnagynak öltözve, végig szélhámoskodta az egész országot. Elkerült a Regátba, ahol különböző garnizonokban tartózkodott hosszabb ideig. Megis merkedett csinos hölgyekkel, megkérte a kezüket, elvette a pénzüket, aztán — tovább állt.

Az áruházban elkövetett házasságszédelgéseken kívül az ország különböző rendőrségei egyéb büncselekmények miatt is körözték.

Mindezt természetesen megtudta a férj is, a kinek nem igen konvenniált a fiatalember társasága és ezért — multjára való tekintettel — egy szép nap kiadta az útfát azzal, hogy többé a lakásába ne tegye be a lábát.

A ravasz szélhámos a tanácsot meg is fogadta:

elment, de magával vitte a fiatal asszonyt is.

ELTUNNEK: AZ ASSZONY, A HÁZIBARÁT, MEG A RUHÁK

Három héttel ezelőtt a feleség bejelentette, hogy az egyik szomszédos faluban lakó rokonához megy. Csak úgy látogatába. Aztán néhány nap múlva visszajön.

Magával vitte négyedest kislánykáját is, aki szegény, mit sem tudott arról, hogy házassági háromszög is létezik a világon és hogy szép mamája kissé csapodár, aki, ha a középkorban él, bizonyára rablólovagok eszményképe lett volna.

De mit szaporítsuk a szót: úgy történt, a hogy az a francia vigjátékban meg vagyunk irva. Az asszony elment falura. És nem jött vissza sem az első, sem a második, sem pedig

a harmadik napon.

A férj nyugtalanodni kezdett. Utána ment. Itt legnagyobb meglepetésére azzal fogadták, hogy

a szép és szemre való asszony csak félnapig tartózkodott a vidéki „magányban” — aztán eltávozott azzal, hogy haza megy.

Kisorsolták a brassói I. osztályu bajnoki labdarugómérkőzéseket

Vasárnap már játszanak a pontokért

Brassó, szeptember 21.

A kedden este megtartott District ülésen végre kisorsolták a bajnoki mérkőzések időpontjait. Hogy miért ily későn kezdődik az őszi szezon, nem értjük meg. A táblázat szerint egész december 23-ig nyulik ki és így nem igen hiszük, hogy azt be is fejezzék.

A sorsolás máskülönbben a következő:

Szeptember 24.:
IAR—Suburbii IAR-pálya.
Ivria—Viktória IAR-pálya.
Október 1.:
IAR—Ivria IAR-pálya.
Glória—ACFR IAR-pálya.
Olympia—Suburbii Olympia-pálya.
Október 8.:
IAR—Glória IAR-pálya.
BMTE—Viktória IAR-pálya.
Október 15.:
BMTE—Olympia Olympia-pálya.
ACFR—Ivria Olympia-pálya.
Suburbii—Glória IAR-pálya.
Astra—IAR IAR-pálya.
Viktória—Izvorul Izvorul-pálya.
Október 22.:
ACFR—Izvorul Olympia-pálya.
IAR—Viktória Olympia-pálya.
Glória—Astra IAR-pálya.
BMTE—Ivria IAR-pálya.
Október 29.:
Viktória—ACFR IAR-pálya.
Astra—Suburbii IAR-pálya.
Olympia—Ivria Olympia-pálya.
November 5.:
Olympia—Izvorul Olympia-pálya.
ACFR—Suburbii IAR-pálya.
Astra—Ivria IAR-pálya.
November 12.:
Izvorul—BMTE Izvorul-pálya.
Glória—Viktória Olympia-pálya.
Astra—Olympia Olympia-pálya.
Ivria—Suburbii IAR-pálya.
IAR—ACFR IAR-pálya.
November 19.:
Izvorul—Glória Izvorul-pálya.
IAR—BMTE IAR-pálya.
Viktória—Suburbii IAR-pálya.
Olympia—ACFR Olympia-pálya.
November 26.:
Viktória—Olympia Olympia-pálya.
BMTE—Astra Olympia-pálya.
IAR—Izvorul IAR-pálya.
Ivria—Glória IAR-pálya.

December 3.:

Glória—Olympia Olympia-pálya.
Ivria—Izvorul Olympia-pálya.
Viktória—Astra IAR-pálya.
BMTE—ACFR IAR-pálya.

December 6.:

Astra—ACFR Olympia-pálya.

December 10.:

Olympia—IAR Olympia-pálya.
Izvorul—Astra Izvorul-pálya.
BMTE—Glória Olympia-pálya.

December 17.:

Suburbii—BMTE Olympia-pálya.
December 23.:

Izvorul—Suburbii Izvorul-pálya.

VASARNAPI LABDARUGÓ ESEMÉNYEK

Olympia-pálya:

Délután 4 órakor: Astra—Izvorul (Románia Kupáért).

IAR-pálya:

Délután 10 órakor: Brasovia komb.—Spárta komb.

Délután fél 2 órakor: Spárta—Venus 11. oszt. bajnoki.

Délután 3 órakor: Ivria—Viktória I. oszt. bajnoki.

Délután 5 órakor: IAR—Suburbii I. oszt. bajnoki.

Karambol a brassói pályaudvaron

Könnyen végzetessé válható vonatkarambol történt tegnap reggel a brassói pályaudvaron. Az egyik Segesvár felől jövő tehervonat, téves váltóállítás folytán beleszaladt az állomás 12-ik vágányán tartó mozdonyba. Két fával telt kocsi az összeütközés során felborult. A mozdony vezetője és a fűtő az összeütközés előtt néhány pillanattal leugrottak a mozdonyról és így szerencsésen megmenekültek. A vasút kára az összeütközés folytán mintegy másfélmillió lejt tesz ki. A vizsgálat folyik annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. Forgalmi akadály nem történt, tekintve, hogy a karambol félreeső vágányon történt.

Átvágták a torkát, behasították a fejét és egy félmillió lej készpénzt raboltak el egy érmihályfalvai gazdától

A borzalmas gyilkosság a község háza tözsomszedságában történt
Az öreg embernek szeretője és haragos rokonsága volt

Érmihályfalva, szeptember 21.

Ma reggel Székán Ferencné érmihályfalvai aszany szobájában vérbefagyva, holtan találta Érmihályfalva egyik leg-
gazdagabb birtokosát: a hetven éves P. Kovács Istvánt.

Az öreg gazdálkodó egyedül lakott érmihályfalvai házában. Magános, visszavonult ember volt, aki jóformán senkivel sem érintkezett. Mindössze testvérevel, Székán Ferencnével tartott fenn érintkezést és — a szeretőjével. Az öreg gazdálkodónak szeretője volt és szeretőjével osztotta meg öregségének magános napjait.

Az öreg ember nővérénél kosztolt. He-lyesebben a napi élelmét nővére hozta neki haza. Ma reggel is azért kereste fel lakásán nővére P. Kovács Istvánt, hogy reggelijével kiszolgálja. Székán Ferencnének kulcsa volt a bátyja lakásához. Kinyitotta az ajtót, amelyen az erőszaknak semmi nyoma sem volt. Az udvari szobában sem vett észre az aszany semmi gyanusát, de mikor az utcai szobába benyitott, rémülten pillantotta meg, hogy

bátyja a földön fekszik. Arccal a föld felé borulva feküdt P. Kovács István.

Az öreg emberen mindössze egy láb-
való volt. Az inge felgyűrődött és a nyakára szorult.

A halott fején hatalmas szurt seb volt.

Az áldozat testvére azonnal értesítette a rendőrséget, amely a járási orvossal együtt a helyszínére sietett. A hullát óvatosan megfordították és az orvos megállapította, hogy

nemcsak a fején sebesítette meg a gyilkos, vagy a gyilkosok P. Kovács Istvánt, hanem a torkát is elmetsette.

Egyetlen késnyisszantással vágta el a gyilkos P. Kovács István nyakát és mel-
lenek is több késszurást irányított.

A hatóság orvos azt — hogy a mellén látott sérülések a korábbiak-e, avagy a nyakán lévő hatalmas seb, nem tudta megállapítani. Nem lehet tehát most már rekonstruálni magát, a cselekmény időrendiségét. Vannak olyan vélemények is, amelyek szerint

a gyilkos egyetlen késszurással átmetsette áldozata gégéjét,

aki valószínűleg hörögni kezdett. A gyilkos attól félhetett, hogy

az áldozat hangos halálhörgését az utcán meghallják és ezért fejen szurta, majd a biztonság kedvéért még egy-néhány késszurást adott a szíve tájékára is.

A gyilkos csakis a helyzettel ismerős ember lehetett, mert

a gyilkosság után nem dult fel a lakást, hanem egyenesen ahhoz a szekrényhez ment, amelyben P. Kovács István pénzt tartotta.

A szekrényt sem kotorta fel, hanem abból kivette azt a

börtáskát, amelyben az öreg gazdálkodó a pénzt tartotta.

A legteljesebb rend van a külső szobában, de rendben maradt maga a szekrény is, ami azt bizonyítja, hogy

a gyilkos nagyon jól tudta, hol kell a pénzt keresni.

A csendőrség azonnal kihallgatta P. Kovács rokonságát és szomszédait és hoz-
závetőleges becslés szerint megállapították,

hogy az elrabolt bortáskában legalább is egy félmillió lej készpénz és rengeteg kötelezőpénny volt.

Az öreg P. Kovács néhány nappal ezelőtt adta el idei termését és azért igen sok pénzt kapott. Vannak olyan vélemények is, amelyek szerint nemcsak a most be-
vett pénze volt ebben a bortáskában, hanem egyéb félretett pénze is. Ezek az ismerősök azt állítják, hogy

még egy félmillió lejnél is több pénze lehetett P. Kovácsnak és ezt az összeget akarta a gyilkos megszerezni, ami sikerült is neki.

GYANUS A ROKONSÁG
ÉS A SZERETŐ

A nyomozó hatóságok gyanúja az öreg ember szeretőjére irányul.

Abból indul ki a nyomozás, hogy a lakás ajtaján erőszak nyomait nem lehet találni.

Kétségtelen tehát, hogy a gyilkos kulccsal jött be a lakásba.

P. Kovács István lakásához két embernek volt kulcsa: a testvérének, Székán Ferencnének és a — szeretőjének.

Csak az juthatott így kulccsal be a lakásba, aki e két ember valamelyikétől a kulcsot megkapta.

Vannak olyan hangok is, amelyek azt vélik, hogy

a haragos rokonság valamelyik tagja tette el láb alól P. Kovács Istvánt.

Az öreg ugyanis senkivel sem barátkozott és minden rokonával ellenséges viszonyban élt.

A csendőrség ebben az irányban is nyomoz.

Mikor lesz már vége?

A társadalombiztosító úgy „ellenőriz”, hogy lapelőfizetéseket gyűjt

A feledésbe menő belügyminiszteri körrendelet

Csikszereda, szeptember 21.

A csikmegyei fa és más üzem tulajdonosok régóta panaszkodnak, hogy az újonnan felállított társadalombiztosító inspektora minden nap felülvizsgálják és bírságokkal fenyegetik őket. Nincs az a hét, hogy két-három ellenőr ne tenné tiszteletét.

Néhány nappal ezelőtt a csiki üzemek tulajdonosai szabályszerű átiratot kaptak a társadalombiztosítótól, hogy a munkásokra vonatkozó összes iratokat tartsák kéznél, mert vizsgálat lesz. Az átirat értelmében illő tisztelettel várják az újabb hivatalos vizsgálatot. A jelzett időben szabályszerűen meg is jelent a központi ellenőr. Beletekintett az irásokba, majd a tulajdonosokkal — vitát folytatott le a hihetetlenül rossz gazdasági viszonyokról.

A beszélgetés során aztán, csak úgy „mellekesen” említette meg, hogy a napokban Bukarestben két új lap indul, melyek hivatás-
szerűen fogják védeni az ipari, kereskedelmi és munkás érdekeket. Ezekre a lapokra köle-
lességszerűen minden üzemtulajdonosnak elő kell fizetni. Illik támogatni azokat a sajtó-
termékeket, melyek tisztán értük kerülnek nyomásra.

A kénszerelőfizetésre kismélt áldozatok kézzel-lábbal igyekeztek elhárítani a „meg-

Feltűnő még az is, hogy az éjezaka folyamán senki sem hallott gyanús zajt P. Kovács István lakása felől. Háza Érmihályfalván a község házával szemben fekszik, tehát a kis városka legforgalmasabb pontján és azonfelül a gyilkosság az utcai szobában történt. Bármilyen kihalt városka is éjszaka Érmihályfalva, mégis valakinek észre kellett volna venni, hogy fény szűrődik ki az ablakon, vagy pedig, hogy dulakodás és jajongás hallatszik ki a utcára. Ebből a körülményből a nyomozó hatóságok azt a következtetést vonják le, hogy

többen hatolhattak be az áldozat lakására és pillanatok alatt végeztek az öreggel és — a pénzzel,

ami annál is könnyebben megtörténhetett, mert nagyszerűen tudták, hogy hol áll a pénz és így annak kutatásával nem kellett időt veszíteniük.

tisztelő” ajánlatot, de hiába.

A két újonnan megjelenő szaklapra évtől egy-egy ezer lejt, nyugta ellenében, azonnal ki kellett izzadniok.

Ezután már vigabban ment az ellenőrzés. Néhány fölösleges utasítást kaptak a gyárosok a társadalombiztosítóval kapcsolatosan és máris újabb „előfizető” következett.

Ezzel az eléggé el nem ítélhető esettel kapcsolatosan csak az a szerény megjegyzésünk van, hogy mi úgy tudjuk, közalkalmazottaknak nem szabad ilyen természetű lapterjesztést vállalni és végezni. Ezt néhány esztendővel ezelőtt az akkori belügyminiszteri körrendeletben hozta az illetékesek tudomására. Most a társadalombiztosító ellenőrei mégis csinálják.

Éppen ezért nem vehetik rossznéven, még a társadalombiztosító ellenőrei sem, ha felhívjuk az illetékes magasabb fórumok figyelmét a Csikmegyében történetekre és megfelelő intézkedéseket kérünk. Elképzelhetetlen valami, hogy ma, amikor a mindennapi kenyérre is alig telik a gondokkal túlhalmozott polgároknak, egyes „inspektor” urak egyszerre két lap előfizetésre ezreket vakarjanak ki az ürességtől tátongó zsebekből.

Miért van a román dvárioarnak koni-nkturáia?

A csehok 700 millió lejnyi befagyott követelésüket hasznosítani szeretnék

A német hitelezők és a Marasésligyár

Budapest, szeptember 21

A budapesti magyar külkereskedelmi hivatal kiadásában megjelenő „Magyar Export Kurir” című könyvben „A gyár-
ipar nagy konjunkturája Romániában” címmel az alábbi nagyon érdekes és helyes megállapítású közleményt adja ki:

A rossz gazdasági helyzet, amelyet az importáló államoknak a kölcsönös árufor-
galom előli elzárkózása is súlyosbít, jótékonyan érezteti hatását a román gyár-
iparban. A valutakorlátozás és kontingen-
tálás következtében egyre nehezebbé válik a külföldi iparcikkek behozatala. Ennek következtében a gyárak és ipari üze-
mek egyre jobban fokozzák tevékenységüket

A nagy fellendülés másik tényezője, hogy külföldi tőkések, bankok, vállalatok, és kereskedelmi cégek áruszállításokból eredő tekintélyes összegű követelésekkel rendelkeznek romániai cégeknél, melyet a román Nemzeti Bank csekély devizakészlete folytán nem tudnak megkapni. De ott vannak a román állam hitelezői is, akiknek követelése a Jegybanknál fekszik leiben s mégsem tudja kivinni. A francia, svájci és holland cégeken kívül magyar és csehszlovák cégeknek is jelentős követeléseik vannak, amelyet szívesen gyűmöl-
csöztetnek rentábilis vállalatokban.

Egyedül a cseh hitelezőknek 700 millió lejnyi befagyott követelésük van Romániában, de nem sokkal keve-

sebb a magyar cégek követelése sem. Ezeket a követeléseket a hitelezők készsé-
gel bocsátják a román ipari érdekeltségek rendelkezésére, amelyekben különben is érdekelve vannak.

A cseh hitelezők csoportja máris kiküldött egy bizottságot Romániába, mely az ottragadt tőkék jobb elhelyezésének lehetőségeit tanulmányozza.

A német hitelezők egy része átvette a marasesti-i vegyészeti gyárat, amely így a németországi Taussig-konzern kezére került.

Eddig csak a legnagyobb hitelezők nem mozdultak meg, akiknek az államtól van követelésük.

Ezek haragusznak a transzfermoratórium elrendelése miatt s egyelőre maguk sem tudják, hogy mit csináljanak nagysz-
szegű követeléseikkel.

Egész Franciaország területén szabad a rulett

Külön tanfolyamon képezik ki a hivatásos krupiékat

Páris, szeptember 21

A francia kormány nemrég érdekes rendeletet adott ki:

megengedte, hogy Franciaország területén ruletten játszani lehessen.

Ez a szerencsejáték eddig szigorúan tilos volt Franciaországban; aki ruletten akart, annak Montekarlóba kellett utaznia. A kormányt pénzügyi okai indították arra, hogy megengedje a rulettet. A rulettzalóknak a belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium kiküldöttjei fogják a legszigorúbban ellenőrizni,

minden játéktérben ott fog állni a két minisztérium kiküldöttje.

Nemsokára megindul tehát a rulett ke-
reke Franciaországban. Ehhez azonban képzett krupiékra van szükség

és ezért az egyik francia kaszinóban most megnyílt egy krupié-tanfolyam.

Azok a krupiéok, akik eddig csak a ba-
és a „boule” játékokat vezették, most megtanulják a rulett mesterségét.

A rulettjáték vezetése nagy szakértelem igényel — mondta a rulett-tanfolyam vezetője.

Rendkívül nagy kényszerre és gyor-

— Meghűlésnél, nátháznál, mandulaból, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szagátagnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres gőmör-
és béműködést biztosít.

saságra van szükség.

Külön tanulmány a rulettkerék sebes-
ségének begyakorlása. A számkorongnak nem szabad tulgyorsan, sem túllassan forognia. A krupiénak ügyelnie kell arra, hogy a korong olyan lassan forogjon, hogy a játékosok mindig el tudják olvasni a számokat. Ha a korong megáll, újabb nehé-
z feladatokat várnak a krupiéra. Néhány pillanat alatt kihirdetnie, hogy milyen számon, milyen színen állott meg a golyó. Utána pillanatok alatt a következ-
ző műveleteket kell végeznie: kis gereblyével besöpörni azokat a játékpénzeket, amelyeket a vesztes számára tettek, anél-
kül, hogy elmozdítaná helyükből a nyertes tétet. Gyorsan ki kell számítani, hogy minden nyertes játékosnak mennyi jár, gyorsan ki kell fizetnie a nyertesek összegeit, halomba kell raknia a vesztesek játékpénzeit.

Ezalatt a korongnak állandóan forognia kell, mert a rulett-korong sohasem állhat meg.

Valóságos bűvészügyesség kell ehhez. Közben pedig állandóan, szakadatlanul kiáltozni kell; olvasni a nyertes tétet és további tétrekesz felosztítani a közönséget.

Heteken fog tartani, amíg a krupiéok beletanulnak ebbe a nehéz mesterségbe.

A krupiéok tehát most tanulnak. Páris és vele Franciaország tehát most bukik meg. Az az állam, amely így szedi be az „adó” nagyt zuhant az államok erkölcsi rang-
létra fokán.

HIREK

Leszámolás a halandzsával!

(Szatíra?)

Teremtsünk rendet!

Mindnyáján a hamis fogalmak, a begyökerezett félreértések, a hivatalos tévítételek, a célzatos megtévesztettség, a rosszindulatú ferdtések és a társadalmi hazugságok Bakonyában tévelygünk. Ennek a vadonnak megvan a maga tolvajnyelve: — a közéleti halandzsza. A társadalmi, politikai és kulturális hazugságok hivatalos nyelve.

A halandzsza az a gyalázatos fattyu, amely a költészet és az esztétesség padházasságából született meg. Vagy még inkább — a szihákság és a hazudozás inceszusából. Fialat korában megszökött hazulról és aztán nyomavészelt. Évek múlva modern futurista költőkkel látták a kőházakban, ahol meg akarta váltani a világot.

Addig volt jó, amíg csupán félfertályos költőkkel barátkozott. ... Am karrierje másfelé ivelt.

Egy szép napon diplomákkal, nagyiparosokkal, hadseregszállítókkal, politikusokkal és hadvezérekkel kezdett tárgyalni. S aztán 1914 júliusán, a halandzsza kiállott a szöszökre és így szólott:

Hirdetem nektek a vér és vas demokráciáját! A tömeghalál demokráciáját! ... Mindenkinnek joga van elesni a frontokon!

Hirdetem nektek, a hazafias tömegmészárlás evangéliumát! A nehéztüzérség világmegegyezését! A főhadiszállások ki-nyilatkoztatását! A töke szeplőtlen jogantatását! A bűn imperializmusát! A halálordítás misszióját! Az ostobaság tizparancsolatát! A bakancsok diktatúráját! Az agyremek vasfegyelmét!

Szűnjetek meg a fejetekkel gondolkozni, — gondolkozzatok a bakancsaitokkal!

A fürtelem és a halál csókjai homlokodon, óh, csöcselékem, imádlak!

Utánami!

„Így szólott, s a szavai hatását ma már mindnyáján ismerjük. A halandzsának nagyobb sikere volt azokban az esztendőben, mint az elmúlt évszázadok összes nagy prófétáinak és igehirdetőinek együttesége.

Tízmillió megtérített halt meg az új igéért, csak a frontokon. Másik tíz millió hívó, a frontok mögött.

(Mi ehhez képest Heródiás ártatlan gyermekmészárlása?)

Nyilvánvaló, hogy a halandzsza komoly ellenfél. A halandzsza segítségével eddig már verseket írtak, kiáltványokat szerkesztettek, nőket csábítottak, háborukat üzentek, békeszerződéseket kötöttek, államokat kormányoztak és új vallásokat alapítottak. A halandzsza, költészetben, diplomáciában, udvarlásban, tudományban és politikában egyaránt alkalmazható. A sajtó mellett, a legszámottevőbb világhatalom. Sőt maga a sajtó is oly erősen befolyása alá került, hogy ma már szinte el sem képzelhető a támogatása nélkül.

A halandzsza a vilákság népköltészete. A háborúutáni világcsalás hőskölteménye. A világpolitikai szélhámosság metafizikája. Az eszperantó és a volapük korrupt felhasználásával, a népbolondítás, a tömegszédítés és az egyetemes társadalmi, politikai és közéleti hazudozás világnyelve. A politikai alatomosság, a társadalmi hazugság és a közéleti aljasság nemzetközi társasjátéka. A sajtópépés világparlamentje. A világtörténelmi velőtlenség enciklopédiája. A fontoskodó semmitmondás mágiája. A nagyképűség szimfóniája. A hasbeszédés evangéliuma. A hazafias uszítás hagyibeszéde. A háborus hecc-propaganda fráziskoszorúja. Az államfenntartó hazugságok kódexe. A pimaszság aranytullaja. A malasztos tömegámtítás nívónyelve. A felelőtlenség hatlyudala.

Ha tisztán akarunk látni magunk körül, akkor elsősorban ezt a borzót kell elakartatnunk az utból.

Fejlesztél!

Koroin Sándor

— KOLOZSVÁR KÖRNYÉKÉN IS HÓ ESETT. Kolozsvárról jelentik: Gyalun és Szászfejenesen az éjszaka folyamán többcentiméter magas hó esett. A frissen esett hó Kolozsváron is tisztán kivehető.

— KOLOZSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: A kolozsvári Irisz-telepen a szolgálatot teljesítő közrendőr egy ismeretlen cigány holttestére bukkant. A holttest a törvényszéki bonctani intézetbe szállították. — Toncean János 52 éves tordamegyei gazda a tordai Egyesült Bank tulajdonát képező legelőt bérbevette, a bérösszeget azonban három éven keresztül nem tudta fizetni. Ezért 127 juhát, 93 disznaját és két ménlovát elárverezték, a gazda azonban a lefoglalt juhokat visszalopta. A törvényszék a gazdát felmentette. Az ügy felebbezési folytán a tábla elé került, amely az ügy földi tárgyalását szombatra halasztotta. A gazda azzal védekezik, hogy a juhokat nem ő, hanem a fia hajtotta el.

— A HITKÖZSÉG ÉS A KANTOR. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Hosszu idők óta elkecseregett küzdelem folyik a sepsiszentgyörgyi zsidó hitközség egyes tagjai között. Egynehányan mindenáron azon vannak, hogy az előimádkozó kántort tisztségétől megfossszák. Állandóan ellene törnek a feljelentést feljelenítés után adnak be ellene. Azonban az egyházi vezetői látván, hogy személyes harcerő van szó, a feljelentéseket sohasem vette tudomásul. Most az ellentábor vezetői röpiratot nyomattak s abban figyelmeztetik az egyház tagjait, hogy távolítsák el a kántort. A kántor most feljelentette a röpirát szerzőit és kéri az ügyészséget, hogy a röpirát szerzője ellen a legszigorubb vizsgálatot indítsa meg.

— HOVA LETT A ZALOGBAADOTT GYÜRÜ? Kolozsvárról jelentik: Ferenc Erzi, Forduló-utca 5 szám alatt lakó hivatalnoknő feljelentést tett a rendőrségen Szabó Ferenc 56 éves szomszédja ellen. A tisztviselőnő a férfitől még júniusban 300 lejt kért kölcsön. Szabó azonban csak úgy volt hajlandó kérését teljesíteni, ha a lány 2500 lejt értékű gyűrűjét nála zálogba teszi. A gyűrűt a férfi állítólag elvesztette. Szabó megnevezte, hogy a leány feljeleníti, mire nyomban ő is a rendőrségre szaladt és bejelentette, hogy a gyűrűt ellopták tőle. Szabó közölte a rendőrségen, hogy Balázs Anna, Balázs Ila és Salamon Márton nevű szomszédjaira gyanakszik. A nyomozás folyik.

— ELTÜNT KISFIU. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi rendőrség Kétségbesve tett jelentést Papp Demeterné, Hídegváren lakó anyja, hogy fogadott fia, Kiss Sándor 11 éves kisfiu két napja nyomtalanul eltűnt hazulról. A kisfiut tegnap délután bevásárolni küldték szülei és azóta nem jelentkezett. A kétségbesveit szülők attól tartanak, hogy a kalandos természetű gyermek valahová elutazott és ezért a rendőrség országos körözését rendelte el.

— KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik felejtethetetlen jó anyánk, öv. Farkas Samuné elhunytá alkalmával részvétükkel fájdalunkat enyhítették. Gyászoló gyermekei.

ABLAK

Szegyenkezo irjuk meg, ami Zilah mellett, Pécs községben történt. A kutya megharapott egy tízéves gyermeket. Vargha Sándornak hívják a jámbor kisfiut. A kutyát erre a falusiak agyonverték és máglyára vetették. A kutya hullájának lángján megfűstöltek aztán a gyermeket, mert a babona így tanítja és így parancsolja. Még ma is vannak babonás emberek, még ma is vannak buta emberek. Pasteur nem kell, ellenben a kutya hullájának máglyájáról felszálló füst, az gyógyít. — Különben miért ez a felháborodás? Az apró kis Pécs község elmaradt lakói itt tartanak, mert az európai nagy államok politikusa még ott, hogy az élet bajait ki háborúval, ki terrorral, ki gázzal, ki meg rendi alkotmánnyal akarja orvosolni. Ha Pécs felé így vetül a világ képe, nincs benne semmi rendkívüli, hogy Pécs felől ilyen középkori sötétséget sugároz a távirat-drót.

— Pataky Kálmán a világhírű magyar operaénekes Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelenti: Pataky Kálmán, a világhírű magyar operaénekes, aki a színházi évadban a budapesti, bécsi és berlini operákban lép fel, most érkezett haza Berlinből Nyárádszentlászlón lakó szüleihez. A világhírű kamaraénekes felhasználta ezt az alkalmat, hogy szüleinél időzök és tegnap este hatalmas sikerű hangversenyt adott a marosvásárhelyi Kulturpalotában. Melántán kivette még részét az est sikeréből F. Beregi Lea is, a kamaraénekes felesége, Beregi Oszkár, a kiváló magyar színész leánya, aki magyar és német nyelven interpretált művésziessen néhány szép verset.

— HAT HÓNAPRA ÍTÉLTÉK, MERT MEGRÁGALMAZTA A BÍRÓT. Csikszederáról jelentik: Mihaleanu törvényszéki bíró, volt gyergyószentmiklósi vezető járásbíró, feljelentést tett a törvényszéken, hogy Pál Ignác gyergyóalfalvi gazda a gyergyószentmiklósi járásbíróság egyik tárgyalása alkalmával, nyílt ülésen azzal támadta meg, hogy peres ügyeit elfogultan kezeli és ezért felettésemnél eljárást tesz folyamatba ellene. Egyben a lehető legsértőbb hangnemen követelte, hogy ügyeit adja át más bírónak, mert vele nem hajlandó tárgyalni. A nem mindennapi ügyben megtartott törvényszéki tárgyalás során Pál Ignác kereken tagadta a terhére írt bűncselekményt. A kihallgatott tanúk azonban százszázalékosan igazolták a vádat. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével hathavi elzárás és öt-ezer lej pénzbüntetésre ítélte a magáról megfélekedezett gazdát. Pál felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

— A MAROSVÁSÁRHELYI BETÖRŐBANDA TAGJAI A BÍRÓSÁG ELŐTT. Tudósítónk jelenti: Beszámoltunk annak idején részletesen arról, hogy pár hónappal ezelőtt Marosvásárhely területén, nemcsak a külvárosban, de a belvárosban is napirenden voltak a kisebb és nagyobb betörések. Hosszas, megfeszített nyomozás után végre sikerült elfogni a banda összes tagjait. Csegezy Ferenc, Giliga Dumitru és Szász János, az utonállástól kezdve, a tyuklopáson át az üzletfeltörésig, a betörés minden ágát sikeresen művelték és „müködésükben” semmitől sem riadtak vissza. Egy este a tisztviselőtelep elhagyott részén levették a meztelenre, elvették négy-ezer lejt, ruháit és cipőit Kis János gazdálkodónak, üzleteket törtek fel és nagyon sok magánlakásból majorságokat is loptak. A törvényszék mai tárgyalásán mindhárom nyomorukkal védekeztek, amelyet azonban a törvényszék nem találhatott elfogadható indoknak, mert behizonyosodott, hogy a betörők

majdnem husz betörést követtek el. A törvényszék a betörőbanda fejét, Csegezy Ferencet egyévi börtönrre, Giliga Jánost szintén egyévi börtönrre, míg Szász Jánost csak hathónapi fogházra ítélte. Mindhármuk ítéletébe beszámította az öthavi vizsgálati fogságot. Az ítéletet megfélebbezték az ítéletet.

— Angol vendégek Budapestben. Budapestről jelentik: Kedden este az angol képviselőknek és újságíróknak újabb csoportja érkezett autóbusszal a magyar fővárosba. A kirándulók gazdasági és társadalmi tanulmányt akarnak folytatni Magyarországon. A vendégeket a Dunapalota szállóban fogadták ünnepélyes kísérségek között. Liber Endre alpolgármester tartott üdvözlő beszédet, amit Geoffrey le Mesurier Mander képviselő köszönt meg. A vendégek között van Sir Stauton Robert dr., az angol király orvosa és Ray Mátyás dr., az angol rákkutató intézet igazgatója is.

ELJEN AZ USZÁLY!

Olvasson,

Hogy visszatér az uszály.

Röhögöm muszáj!

Már, hölgyeim ne vegyék zokon,

De uszály — a tavalyi rongyokon...

— Alfonz király megbocsátott szerelmes fiának. Párisból jelentik: A volt asturiai herceg, Alfonz spanyol király legidősebb fia, aki nemrég apja engedelmére ellenére feleségül vette szép kubai szerelmesét, feleségével együtt Párisba érkezett. Hír szerint találkozott atyjával, aki szívélyesen fogadta őt és feleségét. A volt király állítólag megbocsátott fiának a visszafoglalási trónörökösét. Ennek természetesen már csak elvi jelentősége van, mert az új spanyol köztársasági alkotmány nem ismer el hercegi címeket.

— VIZBEFULTT, MAJD HULLAJAT DARABOKRA RONCSOLTA A MALOMKE-REK. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Borzalmas szerencsétlenség áldozata lett ma délelőtti Libánfalva marosmegyei községben, Chirtes Craicun hét éves gyermeke. A kisfiu, aki megszökött szülei házából, hogy a faluban kóboroljon, bálmulva állott a Görgény-folyó hídján, amely alatt szélsőre hullámozott az esőzésekől megáradt piszkos folyó. A kisfiu addig játszadozott a korhadt hidon, míg egy vigyázatlan pillanatban beleesett a vízbe. A szerencsétlen gyermeket nem is menthette ki senki, mert a közelben nem tartózkodott senki. Ezzel a kisfiu tragédiája nem volt befejezve. A megáradt folyó a malomig sodorta a kisfiu hulláját és a malom kerekai borzalmasan őszereztek a fejletlen gyermektestet, amelynek véres cefái pirosra festették meg a vizet. A szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

Sztrichninnel megmérgezte magát egy eperjesi leány. Eperjesről jelentik: Grimek Mária eperjesi leány, aki a Slovenska utca 26 szám alatt lakott szüleinél, öngyilkosságot követett el. A leány már hosszabb ideje buskomor volt és amikor ma reggel nem jelentkezett, szülei gyanút fogtak és be akartak nyitni szobájába. Az ajtó azonban el volt torlaszolva. A rendőrség segítségével hatoltak be a szobába, amelynek padlóján a szerencsétlen leány már holtan hevert. A boncolás során megállapították, hogy közvetlen szülés előtt állott, ezt azonban gondosan titkolni tudta hozzátartozói előtt. A szerencsétlen leány sztrichninnel mérgezte meg magát.

— ELŐBB KÖLCSÖNKÉRT, HOGY MEGLOPHASSA. Zilahról jelentik: A szamosudvarhelyi csendőrség letartóztatta Stán János ácsmestert és a feleségét, akik a keddi nap folyamán betörték Cristorean György szamosudvarhelyi gazdálkodó lakásába és nyolcezer lejt magukkal vittek. A házaspár nagyon furiangosan tervezte meg a betörést és pedig úgy, hogy az ácsmester felesége ezelőtt két héttel átment Cristorean Györgyhez és kisebb összeget kért kölcsön, amit meg is kapott. Közben megfigyelte az, hogy Cristorean honnan vette elő a pénzt és beszámolt az urának megfigyeléseiről. Ezek után kilesték azt az időpontot, amikor Cristorean a városba ment és Cristorean a kertben dolgozott és akkor Stán János átmászott a kerítésen és kirabolta a lakást. Ezalatt a felesége ügyelt arra, hogy férjét senki meg ne zavarja a munkában. A betört házaspárt a zilahi ügyészségnek adták át.

— Gyilkolt, vagy csak öngyilkos akar lenni? Temesvárról jelentik: Erődes tárgyalás zajlott le szerdán a temesvári törvényszék előtt. Kreppel Simon ócsanádi tanító hónapokkal ezelőtt agyonlőtte szeretőjét, Hinkelj Magdát, azután öngyilkosságot kísérelt meg. A tanító a tárgyaláson tagadta, hogy gyilkosságot követett volna el. Azt állította, hogy Hinkelj Magdával együtt közös elhatározás alapján akartak a halálba menni. Barátnője ily értelemben bucsulevetet is írt, de ezt ellopták. Az ügyész erre felolvasta Kreppel bucsulevét, amelyben a tanító beismeri, hogy a nőt féltékenységből ölte meg. A tárgyalást egyébként elhalasztották, mert úgy a vád, mint a védelem több tanu kihallgatását kérte.

— Med. Univ. Dr. Herskovits Erzi St. I. I. C. Bratianu (Kórház-utca) 2, rendel. 10-1; 3-6-ig. Quarz. Diathermia. Kosmetikai kezelések.

— Súlyosan elítélték a János-hegyi Erzsébet-szobor merénylőit. Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék most foglalkozott Hahn József és Puskás György ügyével, akik pár héttel ezelőtt a Budapest mellett fekvő János-hegy kirándulóhely egyik Erzsébet-szobrárt összetörték és ellopták. Hahn 3 évi börtönt, Puskás két és fél évi börtönt kapott. Hahn román katonaszökevény és így büntetése letöltése után kitoloncolják. Az elítéltek azzal védekeztek, hogy nem ismerték fel a szobrot, nem tudták, hogy az Erzsébet királynét ábrázolja. Azt hitték, hogy valami „grófnő”.

— Közel száz százalékkal emelkedett a bor ára Arad-Hegyalján. Tudósítónk jelenti: Az aradi és aradkörnyéki borpiacokon óriási hozsz mutatkozik. A kedvezőtlen időjárás nagyon rossz hatással volt a szőlőtermésre. A legújabb jelentések szerint az utóbbi időben teljesen megszüntek az eladások. Az áremelkedésekre legjobban rávilágít az a jelentés, hogy a máig elzött tíz nappal az adózatlan bor maligán-fokonként 40 baniba került, addig ma 75 banit is elkérnek a borpiacokon. A jelentések szerint további áremelkedések várhatók.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelesen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R.T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Nagyvárad már munkakamarai kirendeltséggel is megelégednék

Nagyvárad, szeptember 21.
Ismeretes, hogy a munkakamarák felállításáról rendelkező törvény nyilvánosságra való hozatalánál kiderült, hogy a törvény Nagyváradot a munkakamarai székhelyek közül kihagyta és Aradhoz csatolta. A munkakamarai székhely Nagyváradon való felállítását követelő mozgalom siker nélkül zárult.
Legújabb jelentéseink szerint a nagyvárad munkások körében mozgalom indult meg azért, hogy ha egy új székhely felállítása Nagyváradon nem lehetséges, legalább azt kéri, hogy az aradi munkakamara létesítsen egy munkakamarai kirendeltséget Várad székhellyel Nagyvárad város és megyéje részére.

Meghalt a teozófusok világszövetségének elnöknője

Páris, szeptember hó 21.
Madras-i jelentések szerint ma itt meghalt dr. Annie Besant, a teozófusok világszövetségének elnöknője. A teozófusok vezetője 84 éves volt.
Annie Besant a teozófusok apostolának, Krisztus ugynevezett inkarnációjának Krisnamurtinak titkárnője volt és ő volt az, aki a teozófus apostollal világkörülutazásra is indult. Mindketten jártak Erdélyben is. Előbb nagy ünnepekkel fogadták őket világszerte, majd különböző botrányok sütkézt ki és mindkettőjüket teleplezték.

Bonyolódik a cseh pápai nuncius ügye

Prága, szeptember 21.
A csehszlovák koalíciós kormány helyzete egyre súlyosabbá válik. Benes és az agrárpárt miniszterei között — amint már jelentettük — súlyosabb természeti ellentét keletkezett, amit most kihangsúlyoz a kormánytól közzétett és az 1932 évi költségvetés kerestülviteléről szóló hárszámadás.
E hárszámadás szerint elsősorban a leromlott külkereskedelmi mérleg miatt a kiadások 934 millió koronával haladtak meg a költségvetési bevételeket. A külkereskedelmi mérleg leromlásáért az agrárpárt felelős, tehát erre a pártra hárul az ódium a 934 millió koronás költségvetési deficit miatt is. A költségvetési hiányon kívül azonban van még egy költségvetési deficit is, amely 843 milliót tesz ki. Közvetve ennek az ódiuma is az agrárpártra hárul.
Egyre élesebbé válik a helyzet Ciriaci pápai nuncius ügye miatt is. A Temps már azt jelenti, hogy a kormány meglette a szükséges intézkedéseket a nuncius visszahívása érdekében.
Táviratilag hazarendelte Pražinszky Vladimír vatikáni cseh követet, hogy utasításokkal lássa el s átadja neki azt az írásos demarsot, amit a nuncius viselkedése miatt kell átnyújtania a Vatikánban.
A csehszlovák kormány tehát azonosította magát a sovinszta cseh közveleménnyel s kitétte magát annak, hogy magára haragítsa a katolikus néppártot, a melynek két tagja ül a koalíciós kormányban.

Ez a két miniszter nem is szavazta meg a nuncius elleni kormányjavaslatot, sőt arról is szó van, hogy lemond, ami a koalíció felbomlását vonja maga után.

Egy 60 éves budapesti vendéglős rémtette

Budapest, szeptember 21.
Pestszentlőrincen Bajcsi Ferenc hatvanéves vendéglős ma délből összeveszett a feleségével. A szóváltás hihetetlen dühre ingerelte az öreg vendéglőst és meg akarta ütni a feleségét, aki a férje elől az udvarra szaladt.
A vendéglős pillanatnyi dührohamában a konyha asztaláról felkapott egy hatalmas konyhakést és azzal vette üldözöbe az asszonyt. Az udvar közepén Bajcsi utolérte feleségét és a kést az asszony hátába szúrta.
Az asszony egyetlen jajkiáltással lerogyott a földre és pillanatok alatt meghalt.
Percek múltán ébredt csak rá a vendéglős, hogy mit tett és a felismerés józanságában a konyhakéssel szíven szúrta magát.
A vendéglős sebe életveszélyes.

A Patria szerint:

Hazaárulással, hamis könyvvezetéssel, okirathamisítással és államellenes cselekedetekkel vádolták meg a magyarság reprezentánsait

husz erdélyi magyar politikus ellen bűnvádi eljárást indítanak (?)

Kolozsvár, szeptember 21.
A kormány kolozsvári hivatalos lapjának, a Patriának ma esti száma teljesen érthetetlen és hihetetlen jelentést ad. A lap maga is érzi, hogy a hír kérdőjelre szorul és kérdőjelesen jelenti azt a szenzációs eseményt, hogy a kormány(?) feljelentést tett az erdélyi magyar politikai élet husz neves vezetője ellen.

A Patria szerint a feljelentett magyar politikusok különböző bűncselekményeket követtek el a római katolikus státusz és az állam kárára.

Igy megvádolja a feljelentés a magyar-ság vezéreit csalással, hazaárulással, hamis könyv-

és üzletvezetéssel, okirathamisítással és államellenes tevékenységgel.

A feljelentés e bűncselekmények elkövetésével az alábbi magyar politikusokat vádolja:

Gyárfás Elemér képviselő, Macskássy Pál, Dr. Inezedy Jocksmann Ödön, Dr. János Gyula, Zomora Dániel, Dr. Hirschler József, pápai prelátnak, Incédy Domokos, Tóth Balázs, Hevessy József Státusz tanácsosok, Pál István pápai prelátnak, Dr. Patay József piarista rendfőnök, Jakubek István, Trefán Leonard, Biró Vencel, volt Státuszvezetők.

Elmondja még a Patria, hogy már tavasz óta folyik ezekben az ügyekben az egészen intim és csendes nyomozás, amely most annyi anyagot gyűjtött össze a magyarság vezérel-

ellen, hogy a feljelentést meg lehetett tenni.

A lap szerint a feljelentés alapján Barba-teiu, a kolozsvári törvényszék harmadik szekciójának vizsgálóbírája meg is kezdte munkáját és első dolga az volt, hogy Gyárfás Elemér mentelmi jogának felfüggesztését kérje.

A teljesen érthetetlen ügyben e percben a további részletek hiányoznak.

Fogalmunk sincs, hogy mi van az ügy háttere mögött és milyen célt szolgál ez az eljárás.

Mindenesetre Erdély magyarsága nyugodtan és magabizással várja, hogy a hirtelen napra megecsfolják, vagy ha nem: áll az elé is, hogy a magyarság politikai vezérei a bíróság előtt tegyenek tanúságot tiszta szándékuk és üzletvitelük mellett.

A liberális-párt katonai csoportja ki akar lépni a pártból

A katonai csoportnak a Skoda-ügyben külön véleménye van

Bukarest, szeptember 21.
A belpolitika forrongásaiból újabb, eddig ugyan még nem erősített, de szenzációs esemény sarjadzott ki. A Lupta híradása szerint ugyanis az olberális-pártnak Mardarescu generális vezetése alatt

katonai csoportja és a párt törzskara között súlyos konfliktus tört ki a Skoda-ügy miatt.

A jelentések szerint e konfliktus során Mardarescu már be is nyújtotta lemondását és ezt követni fogják a párt többi katonai tagjai is.

Amennyiben a híradás megfelel a valóságnak, az olberális-párt tekintélyes erővesztést szenvedett.

A konfliktus oka az, hogy a liberális-pártnak a Skoda-ügyben elfoglalt álláspontja me-rev ellentétben áll azzal a nézőponttal, amely-lal katonai körök, amelyek ismeretesen a Skoda-pör folyamán Selezki mellett állottak, az ágyurendelési panamát szemlélik.

A belpolitikai élet legfrissebb jelentései a következők:

VILÁGOS TEMETŐJÉBŐL ELTÜNTÉK A HALOTTAK

Az arzén-per „bűnjelét” kiásták a temetőből és a hullákat eltüntették

Arad, szeptember 21.
Pár hónappal ezelőtt óriási port vert fel az Arad mellett fekvő Világos községben felfedezett arzénmérgezési botrány, a melynek méretei a magyarországi tiszazugi arzénmérgezési ügyhöz aránylanak.
Az ügy részletei ismeretesek. Megemlékeztünk arról is, hogy a bukaresti orvostani intézet megállapította, hogy az aradi ügyészség által exhumált és az intézethez megvizsgálás végett betérjesztett hullarészekben nagymennyiségű arzént fedezett fel. A bukaresti orvostani intézet eme megállapítása után

az ügyészség elhatározta, hogy sorozat-

tos exhumálásokat végez Galsa község temetőjében is.

A kiszállott bizottság azonban óriási meglepetés érte, amennyiben a felbontott sírokban akármilyen mélyre is hatoltak az ásók, földnél egyebet nem találtak, a koporsók a holttestekkel együtt eltűntek.

A megdöbbentő hullarablás óriási izgalmat okozott mindenütt. Most már kétségtelen az a tény, hogy

tömegszámra gyilkolták meg arzénal a falusi embereket a világosi és környéki elvetemedett asszonyok.

Az ügyészség harminc sír felbontását határozta el.

Ujból két fronton tárgyal a nagypolitika

Beck ezredes megérkezett Párisba és a török politikusok Szófiában vannak

A bulgár sajtó hűvösen fogadja a török vendégeket

Páris, szeptember 21.
Beck ezredes, akinek kérése miatt, mint a B. L. más helyén jelentjük, a le-szerelési előértekezetletét elakasztotta — ma délből feleségével egytomben megérkezett Párisba. Az állomáson Beck ezredes ugyanolyan külsőségek között fogadták, mint néhány nappal ezelőtt a magyar külügyminisztert, Kánya Kálmánt. A párisi pályaudvaron természetesen megjelent a párisi lengyel követség teljes

személyzete, de megjelent személyesen Paul Boncour külügyminiszter is.

Beck a reá várakozó újságíróknak kijelentette, hogy addig, amíg tárgyalásait meg nem kezdi, nem tud nyilatkozni, de igéri az újságíróknak, hogy tárgyalásai befejeztével, talán már holnap, nagyon érdekes és pikáns mondanivalói lesznek.

Beck pénteken kezdi meg tárgyalásait. A balkáni fronton is tovább folyt-

tódnak a politikai tárgyalások. Izmet pasa miniszterelnök, a török külügyminiszter és más török politikusok ma reggel megérkeztek Szófiába. A fogadtatás különlegesen ünnepélyes volt. Az állomáson nemcsak a kormány képviselője jelent meg, hanem

megjelent a kormány minden egyes tagja, sőt megjelent a parlament mindkét házának elnöke is.

Musanoff bolgár miniszterelnök délből ebédre látta vendégül a török politikusokat, míg este bankett lesz, amelyen már bolgár politikusok is résztvesznek. Holnap, csütörtökön, kezdődnek meg a politikai jellegű tárgyalások.

Pénteken is folytatódnak ezek a tárgyalások, de ezen a napon alkalmat és időt találnak arra is, hogy a török politikusok audiencián jelenhessenek meg Boris bolgár király előtt.

Nagyon feltűnő, hogy a bolgár polgári sajtó rendkívül hűvösen fogadja a török vendégeket.

A sajtó nem is leplezi, hogy nagyon kellemetlenül érintette Bulgariát, hogy Törökország éppen néhány nappal ezelőtt meleg és jelentőséges szerződést kötött Görögországgal.

A jelenlegi bulgáriai tárgyalásoknak az a gazdasági szerződés az alapja, amelyet a két állam még 1926-ban kötött. A törököknek az a céljuk, hogy ezt a szerződést meghosszabbítsák, természetesen lényegesen kedvezőbb feltételek mellett.

Az antifasiszta-párt munkába kezd

Kolozsvár, szeptember 21.
Vasárnap a kolozsvári Magyar Színházban dr. Bindea tanár elnökletével tartja meg első gyűlését a romániai antifasiszta-párt.

A gyűlésen a hitlerizmust éles kritika tárgyává teszik és a Van der Lubbe tárgyalás ellen tiltakoznak.

Az antifasiszta-párt e gyűlése eddig az első bátor megnyilatkozás Erdélyben a hitleri örület és erőszak ellen.

SPORT

A magyar-román meccs csapatának összeállítása megtörtént

A román csapatnak nagyobb a játékereje

Bukarest, szeptember 21.

A román válogatott valószínű felállítását a magyar amatőrök ellen már közöltük. Ez a felállítás, — lényegtelen változásoktól eltekintve, — így is marad. Valószínű, hogy a kapuban Sepi helyébe mégis Czinczer kerül, aki az utóbbi időben egy Franciaországban szerzett sérülését gyógyította, amely állítólag már teljesen rendbejött.

Ezek szerint a román csapat így áll fel:

Czinczer, — Vogel, Albu, — Lakatos, Steinbach, v. Kotormány, Moravetz, — Bindea, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis, v. Dobai.

A magyar amatőr-válogatott összeállítása az egy balszélsőt kivéve, amely posztra még nem talált megfelelő játékost Erdős kapitány, is teljesen áll már.

A magyar válogatott így áll fel: Kucsik, — Belcsik, Füstös, — Pázmándi, Sztechovics, Király, — Reiter, Solti, Keszei II., Zsiros, (?). Kapustartalék: Goda.

Ha a két csapatot egymással szembeállítjuk, azonnal

kitűnik a román csapat nagyobb játékereje. Után az egyetlen hátsor az, amely felveheti a versenyt a román csapat hasonló részével. Esetleg egy gondolattal jobb is.

Ezzel szemben a román közvetlen védelem, különösen ha Czinczer védhet, sokkal jobb. Belcsik és Vogel között klasszis differenciák vannak, míg Füstösrel szemben Albu nagyobb fizikuma megnyugtatóbb.

A csatáskorban egyedül Keszei II. jobb, mint román kollégája, de a többi részben újból a román együttes javára billen a mérleg. Ha technikában mindenütt nem is állanak a magyarok fölött, de rutinjuk föltétlenül nagyobb és ez nemzetközi viadalon mindig döntően szokott hatni.

Habár a román csapat határozottan fagyóként indul a küzdelembe, ennek dacára a magyar amatőrök könnyen meglepetést szenvedhetnek.

Az érdeklődés óriási. A szövetség helyiségeit máris megrohanták elővételi jegyekért és ha az előjelek nem csálnak, újabb nézőrekordot hoz ez a mérkőzés. Hiszen egy meccsnek sem volt ekkora reklámja, a különböző konfliktusok miatt, mint ennek!

A MAGYAROK MEGÓVJAK A MECCSET AZ OLASZ VEGYES RENDSZER MIATT

Vasárnap kerül eldöntésre Románia és Magyarország között az Európa Amatőr Kupa

döntő mérkőzése, mely eddig a legtöbb okot szolgáltatja a két ország között a különböző nézeteltérésekre és, ha az előjelek nem csálnak, valószínűleg most sem fog minden stímán lezajlani. Tavaly — ha még visszaemlékszünk, — Románia azon a címen nem akarta fogadni az akkoriban jelentős erő képviselő magyar amatőr válogatottat, mert a Ferencváros és a kolozsváriak között kitört konfliktus következtében a magyarok nem tudták idejében jelezni, hogy tényleg leutaznak. Emiatt kitört a futballbojkott, mely azóta már megszűnt, a felek döntőbíró előtt barátságosan ki is egyeztek.

Most újabb nézeteltérésre ad okot a román szövetség azon határozata, hogy

nem tesz különbséget amatőr és profi játékosok között, illetve mindenkit amatőrnek nyilvánított,

amit a magyar szövetség ebben a formában nem akar elfogadni és ragaszkodik ahhoz, hogy csakis kimondottan amatőrnek mondható játékosok szerepelhessenek a román válogatásban, mint ahogyan ők sem válogattak egyetlen profi is csapatukba.

Különösen a Ripensia játékosainak szerepeltetését kifogásolja a magyar szövetség, hiszen a Ripensia kimondottan profi egyesületnek ismerik mindenütt, de a többi játékosok amatőröségét sem akarja elismerni.

A román szövetség arra az álláspontra helyezkedett, hogy, — miután a klubok és a játékosok közötti szerződéseket nem tartja nyilván, erről nem is tudhat, tehát mindenki amatőr. Ez az álláspont azonban nem találkozik mindenki tetszésével, mert habár a komplett román válogatott sokkal nagyobb játékerőt képvisel, mint a jelenlegi magyar amatőr csapat és így majdnem bizonyos, hogy győztesként kerül ki a magyarokkal szemben, esetleg kockáztatja az ily módon megnyert két pontot a magyarok óvása következtében a zöld asztalnál. Ezt a felfogást azonban nagyon érdekesen jellemzi az a tény, hogy a világ előtt mindig a pályán elért eredmény számít és ha esetleg az óvának tényleg volna sikere, arról már senki sem fog tudni, hogy Magyarország javára igazollák az általuk elvesztett meccset.

Ezzel szemben sokan azzal érvelnek, hogy — futballról lévén szó, — esetleg a magyarok így is győzhetnek és ebben az esetben Románia veresége egy amatőr magyar csapatól sokkal súlyosabb és szégyentelesebb volna a világ szeme előtt. Jellemző egyébként ezekre az ellentétes felfogásokra, mely Bukarestben uralkodik az amatőr és profi kérdésről, a Cuvantul mai cikke, melynek a végén megállapítja, hogy a román szövetségben mindennek dacára meglehetősen pesszimista hangulat uralkodik a meccs kimenetelét illetően. A végén ezt írja:

„Vajon nem félnek-e a professzionisták az amatőrök lelkesedésének hatalmától? Mert engedjék meg, hogy megkérdezzük a kis és a nagy nyilvánosság érdekében: Bindea, Dobai, Kotormány és Lakatos nem professzionisták?”

Nagyon érdekes ez, mert egy román lap veti fel ilyen nyíltan ezt a kérdést, megnevezve, hogy a játékosok közül kit tart professzionistának. Mindenesetre a román szövetség igen nehéz helyzetbe jutott, mert

valóban képtelen jelenleg megállapítani, melyik játékos nevezhető professzionistának és melyik nem, lépén Romániában vegyes, olasz rendszer, amely minden egyet magánügyévé tette, hogyan állapodott meg játékosaival.

Ertesítésünk szerint Magyarország minden bizonnyal még meccs előtt megóvja a profi játékosok szerepeltetését és ezt csak abban az esetben vonja vissza, ha győz.

Egyszerűen a vasárnapi román-magyar meccs egy újabb konfliktus kitörésével kecsegtet. Már nagyon régen nélkülöztünk ilyen konfliktusokat.

S. N.

Iskolák Egyesülétek

Beiratkozások eredménye a Székelykeresztúri Unitárius Főgimnáziumnál

Székelykeresztúr, szeptember 21

A székelykeresztúri unitárius főgimnáziumnál a most kezdődő új iskolai évre 173 növendék jelentkezett. Kilenc növendéssel több, mint az előző évben s 28-cal kevesebb, mint az azt megelőző évben.

Ebből az első osztályba iratkozott 34. Örvendetes, hogy a székely gazdák gyerekeinél nincsen nagy visszaesés.

A szász és zsidó növendékek beiratásánál nagy zavart okozott az, hogy a miniszterium, amíg egyes szász és zsidó növendékek felvételét engedélyezte az évben is, érthetetlenül 6—8 növendék felvételét visszautasította.

A szülők megtették a lépéseket, hogy a bizonyára tévedésre, avagy elnézésre visszavezethető intézkedés visszavonassék.

Egyházközségi Növéreket Képző Iskola Nagyváradon

Nagyvárad, szeptember 21

A Szociális Testvérek Társaságának váradai házában október 15-én kezdődőleg iskola nyílik, melynek célja, hogy Egyházközségi Növéreket képezzenek ki. Az egyházközségi nővérek világi nők, akik azonban hivatásszerűen vállalják a vallás és a szociális ügyek szolgálatát, egy-egy egyházközség keretén belül, a plébános vezetésével. Külföldön általánosan elterjedt intézmény ez most a Szociális Testvérek egyházi fennhatóság jóváhagyásával át akarják ültetni ezt az intézményt katolikus romániai területekre.

Az egyházközségi nővérek feladata az lesz, hogy segítsenek a plébánosnak, illetve a papságnak a hitoktatásban, foglalkozzanak az iskolából kimaradt ifjúsággal, egyesületbe tömörítsék a leányokat, asszonyokat, főleg a munkásszélyt tartozókat. Összegyűjtsék és gondozás alá vegyék a szegény gyermekeket.

A kiképzés időtartama egy elméleti és egy gyakorlati év.

Iskolába felvételért október 1-ig lehet jelentkezni. A felvételhez tanítói, vagy óvónői bizonyítvány kell.

Kevesebb végzettséggel csak kivételként rátermettség esetén lehet felvételt nyerni.

Bővebb tájékoztatást, illetve prospektust az iskola vezetősége ad. A Szociális Testvérek Társasága Nagyvárad, Strada Crisan 2.

Székelykeresztúri üzenetek

K. M. Sziget. Amerikában megpróbálták, hogy egyetlen radikális császármegvalósítással kiirtsák a társadalomból az alkoholizmust. Az amerikai „szász” törvényceodót mondott s ma valószínűleg éppen annyi alkoholista van az Egyesült Államokban, mint volt a tilalom előtt. Egy látszik, az alkoholizmust nem lehet kiirtani, mint ahogy nem lehet eltörölni a szerencsejátékot s a többi emberi szenvedélyt, amely hatalmasabb, mint a törvény és erősebb, mint az ember. Az alkohol ellen való küzdelem, úgy látszik, reménytelen harc, de azért halálos bűn volna, ha az emberiség ezt a küzdelmet abbahagyná. Rendezett viszonyok között előjósult, munkás, öntudatos és kulturált népek bírják az alkoholt, mint az angolok, franciák és németek. Nem bírják azonban azok a népek, amelyek primitív gazdasági viszonyok között, redukált igényekkel, kevés munkával, keleti vérmérséklettel, akaratgyengeséggel és általában a kultúrának bizonyos alacsonyabb fokán élnek, mert ezek az első pohár bor után martalékká válnak az alkohol túnya és édes mámorának és átengedik magukat az ellágyult és passzív rezignációnak.

ŐSZI ÜLTETÉSHEZ

Nagy készlet elsőosztályú gyümölcsfát, szőlőt és többféle faiskolai cirket olcsó árban ajánl

GAZDASÁGI TANINTÉZET FAISKOLÁJA, MEDIAS, ERDELY
Telefon 104.

A szállítás októberben kezdődik. Árjegyzék ingyen.

Ez az a könyv, amely 18 kultúrnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Írta: Dr. BAUER A BERNHARDT orvosnő

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelentek meg. Nagy Lexikon alakban ára az egész műnek 400 lej. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Prof. Dr. WILHELM STEKEL

A MODERN HÁZASSÁG

Fordította és jegyzetekkel ellátta:

Dr. GÄRTNER PÁL Ideggyógyorvos.

Kivonat a mű tartalomjegyzékéből:

A házasság formai alakulása. — A feleség felszabadítása. — Az otthon érzése a boldog házasság alapja. — Lelki szerelem. — A szerelem alkotó részei. — A mintaházasság követelményei. — A szerelem kikristályosodása. — Csalódott szerelemek házassága. — Meddig mehet az ösztönös házastársak között? — A házibarád. — A monogámia a kultúrember ideális célja. — A nemek teljes egyenjósága. — A próbaházasság és meghatározott időtartalmú házasság képtelensége. — A lakásnép káros befolyása. — Az anyósprobléma. — Születések korlátozása. — A nevelés reformja a házasság legmegfelelőbb előkészítése. — A jövő házasságának normája: mindent átfogó, megértő, megbocsátó, fölfelé törekvő szerelem.

Kapható a **BRASSÓI LAPOK** könyvosztályában. **Ára 90 lej.**

Az impotenciáról

Írta: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos.

Ára 48 lej. — Kapható a **BRASSÓI LAPOK** könyvosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

GYÓGYSZERTÁR betegség miatt ELADÓ. Cím 12943. szám alatt a kiadóban.

Eladó 40 lejért m²-ként egy vasútvonal által átszelt földterület, mely alkalmas gyár, vagy raktár területnek. Cím: Craciun, Brassó, Str. Aurel Vlaicu 109. Szentpéteri-ut sa- 12969

Állást nyer

Suche deutsches Fräulein zu zwei Kindern u. z. ein sechsjähriges Mädchen und 1/2 jährigen Knaben. Offerte an Adresse Kaufmann József, Sighet, Str. George Sincal 30. 12950

Állást keres

Nevelőnőnek, esetleg beteg mellé is elmennék. Megkereséseket „Lelkiismeretes” jellegére a kiadóba kérek. 12970

Lakás

2 szobás, teljesen modern, komfortos lakás október elsejére kiadó. Brassó, Vasut- 12942

Kiadó modern lakás: 3 szobából álló. Brassó, Fekete- 12943

2 szoba, konyhás lakás október elsejére kiadó. Brassó, Alsófővény-utca 15. 12971

Kiadó egy különbejárta napos szoba, butorozva, vagy üresen, fürdőszoba használat. központhoz közel, jó levegőjű helyen. Cím 12966. szám alatt a brassói kiadóban.

2 szobás komplett lakás október 1-től kiadó. Brassó, Szent János-utca 23. 12962

Vegyes

CSERNATFALUI FOGORVOSI-műterem rendel 10—12 és 3—6. Hétfalvi Takarékpénztár épület (402. sz.). 12967

Háromszázötven lej Brassói Népbank bankbetétért és régi épületért keresek vállalkozót, ki Tusnádfürdőn villát építené. Cím 12968. szám alatt a brassói kiadóban.

Kapu-utcában fél üzlethe- 12997

Könyvek

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 372 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58. (az udvarban).

A HAZICUKRASZAI KEZIKÖNYVE, Krbeke kitiűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönbözőbb térszaktat mindenki házáig közzétehető. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félvászon kötésben 40 lej.

Felcölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó—Brassó.